

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

Е

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Бања Лука, новембар 2019. године

**ЗАКОН
О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

**ГЛАВА I
ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

Предмет Закона
Члан 1.

Овим законом уређују се организација и надлежност Пореске управе Републике Српске, права и обавезе пореских обвезника, порески поступак, плаћање пореских обавеза, редовна и принудна наплата пореских обавеза, као и други начини престанка пореских обавеза, пореска контрола, посебна контрола, поступак по правном лијеку и надзор у области пореза у Републици Српској.

Дефиниције
Члан 2.

Појмови коришћени у овом закону имају сљедеће значење:

- 1) порез је свака обавеза плаћања коју је порески обвезник дужан да уплати у корист буџета Републике Српске, општина, градова и фондова, која представља неповратно, принудно давање, а обухвата порезе, доприносе, таксе и накнаде,
- 2) споредно пореско давање је свака обавеза плаћања у корист буџета Републике Српске, општина, градова и фондова, проистекла из обавезе плаћања пореза, укључујући камату на порез, трошкове поступка и друга плаћања која су прописана пореским прописима, као и новчане казне за прекршаје,
- 3) пореска обавеза је обавеза плаћања пореза доспјелих за плаћање у роковима који су прописани пореским прописима,
- 4) порески обвезник је физичко или правно лице, дио правног лица или други субјекти који су у складу са пореским прописима у Републици Српској (у даљем тексту: Република) обавезни да плате порез,
- 5) порески посредник је лице које је у складу са пореским прописима дужно да од било којег субјекта, обуставом или на неки други начин прикупља и уплати порез,
- 6) представник пореског обвезника је лице које је законом, општим актом или уговором овлашћено да води дио или све послове пореског обвезника у вези са испуњавањем пореских обавеза,
- 7) порески прописи су законски и подзаконски акти којима се прописују порези и споредна пореска давања или којима се уређује плаћање пореза и споредних пореских давања, као и сви други законски и подзаконски акти за чији инспекцијски надзор је надлежна Пореска управа Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа),
- 8) пореска тајна је сваки податак о пореском обвезнику са којим располаже Пореска управа, који се може дати другим лицима само у случајевима предвиђеним овим законом,
- 9) књиге и евиденције представљају документацију о пословању, трансакцијама, плаћањима, приходима и расходима пореског обвезника које се воде у складу са пореским прописима и прописима којима се уређује област рачуноводства,

10) Координационо тијело за инспекцијски надзор је посебно тијело које именује Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада), у складу са законом којим се уређује рад инспекција у Републици,

11) Одбор за рјешавање жалби је посебно тијело које именује Влада у складу са законом којим се уређује рад инспекција у Републици, са надлежношћу одлучивања у другом степену у поступцима забране обављања дјелатности.

Примјена Закона Члан 3.

На порески поступак примјењују се одредбе овог закона, а ако овим законом неко питање није прописано, примјењиваће се одредбе прописа којим се уређује општи управни поступак.

Пореска тајна Члан 4.

(1) Пореска управа дужна је да обезбиједи сигурност и повјерљивост пореских информација и података прикупљених од обвезника који би у случају откривања могли да причине штету пореском обвезнику.

(2) Лице запослено у Пореској управи дужно је да као службену тајну чува податке и информације добијене приликом рада.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, Пореска управа дужна је дати податке и информације које чува као службену тајну:

1) републичким органима управе и управним организацијама, органима јединица локалне самоуправе и институцијама које врше јавна овлашћења, а које су дужне да добијене податке чувају као службену тајну,

2) надлежном суду, надлежном тужилаштву и Министарству унутрашњих послова ради утврђивања одговорности за пореске прекршаје и кривична дјела из области пореза, као и за утврђивање чињеница у поступку извршења,

3) страним пореским властима, у складу са међународним уговорима,

4) другим лицима, уз писмени пристанак обвезника,

5) пореским администрацијама у Босни и Херцеговини према посебном споразуму.

(4) Пореска управа дужна је да омогући Министарству финансија (у даљем тексту: Министарство) несметан и континуиран приступ пореским картицама пореских обвезника, као и другим службеним евиденцијама које води, а Министарство је те податке дужно да чува као службену тајну.

(5) Пореском тајном не сматрају се:

1) информације и подаци за које обвезник у писаном облику изјави да се не сматрају пореском тајном,

2) информације и подаци дати у таквом облику да се не могу повезати са појединачним обвезником или се на други начин не могу идентификовати,

3) име и идентификациони број обвезника,

4) информације и подаци који се могу користити током истраге или поступка у вези са кривичним дјелима из области пореза,

5) подаци из Јединственог система за потребе корисника система, а односе се на дјелокруг њиховог рада,

6) подаци који су садржани у Годишњем увјерењу које издаје Пореска управа, ако се дају овлашћеном синдикату, на њихов захтјев, у сврху заштите права радника,

7) подаци о доспјелом а неплаћеном дугу пореских обавезника, ако се дају средствима информисања, или се објављују на интернет страници Пореске управе у виду извјештаја о раду,

8) информације и подаци који се приказују збирно, или су обрађени неком од статистичких метода (просјечна бруто плата, просјечна плата, укупан износ доприноса, пореза и слични подаци).

(6) Осим случајева прописаних у ставу 3. овог члана, Пореска управа дужна је дати податке и информације о стању пореског дуга одређеног пореског обавезника, и лицу које докаже правни интерес, на његов писмени захтјев.

(7) Правни интерес постоји код лица које је у правном односу са пореским дужником и има одређено потраживање према пореском дужнику, а које је произашло из тог правног односа.

ГЛАВА II

НАЧЕЛА ПОРЕСКОГ ПОСТУПКА

Начело законитости

Члан 5.

(1) Пореска управа остварује своје надлежности на начин прописан овим законом и другим прописима.

(2) У случајевима када је Пореска управа овлашћена да поступа на основу дискреционих овлашћења, дужна је да то чини у складу са сврхом тих овлашћења и у оквиру закона.

(3) Пореска управа дужна је да утврђује све чињенице које су битне за доношење законите и правилне одлуке, посвећујући једнаку пажњу свим чињеницама и околностима, како онима које терете пореског обавезника, тако и онима које му иду у корист.

Начело временског важења пореских прописа

Члан 6.

(1) Пореска обавеза утврђује се на основу прописа који су били на снази у вријеме њеног настанка, осим ако је, у складу са уставом и законом, за поједине одредбе закона предвиђено да имају повратно дејство.

(2) Радње у пореском поступку уређене су прописима који су на снази у вријеме када се предузимају.

Начело фактицитета

Члан 7.

(1) Пореске чињенице утврђују се према њиховој економској суштини.

(2) Ако се одређеним правним послом (симулираним правним послом) прикрива неки други правни посао, за утврђивање пореске обавезе основу чини правни посао који се прикрива (дисимулирани прави посао).

(3) Када су приходи, односно имовина, остварени супротно прописима, Пореска управа утврђује пореску обавезу у складу са законом којим се уређује одговарајућа врста пореза.

Начело принудне наплате
Члан 8.

Пореска управа дужна је да у поступку принудне наплате примијени мјере и средства принудне наплате која су примјерена у односу на висину пореског дуга, водећи при томе рачуна о економичности и ефикасности наплате пореске обавезе.

ГЛАВА III
ОРГАНИЗАЦИЈА И НАДЛЕЖНОСТ ПОРЕСКЕ УПРАВЕ

Организација Пореске управе
Члан 9.

- (1) Пореска управа је републичка управа у саставу Министарства.
- (2) Сједиште Пореске управе је у Бањој Луци.
- (3) Пореска управа организује се у сједишту, подручним центрима, подручним јединицама и привременим канцеларијама и другим организационим јединицама уређеним актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Пореској управи.
- (4) Пореском управом руководи директор кога поставља и разрјешава Влада.

Посебне одредбе о одговорности запослених у Пореској управи
Члан 10.

- (1) На радноправни статус, као и плате постављених и запослених лица у Пореској управи примјењују се прописи којима се уређују радни односи и плате у републичким органима управе.
- (2) Осим тежих повреда радних дужности утврђених прописом којим се уређује радноправни статус државних службеника и намјештеника у републичким органима управе, сматра се да су државни службеници и намјештеници у Пореској управи извршили тежу повреду радних дужности и ако:
  - 1) одбију да дају бесплатне информације пореским обвезницима на њихов захтјев,
  - 2) не издају пореско увјерење у прописаном року, односно без објективно оправданог разлога не донесу рјешење о одбијању,
  - 3) благовремено не ажурирају податке који се уносе у пореске евиденције,
  - 4) благовремено не предузму прописане мјере за наплату пореских обавеза,
  - 5) у прописаном року не доставе обавјештење пореском обвезнику о постојању преplate пореских обавеза,
  - 6) намјерно или из крајње непажње погрешно евидентирају обавезу пореског обвезника у пореским евиденцијама.
- (3) Директор Пореске управе доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Пореској управи, на који Влада даје сагласност.

Надлежност Пореске управе
Члан 11.

- (1) Пореска управа надлежна је за:
  - 1) регистрацију и идентификацију пореских обвезника,
  - 2) успостављање и вођење регистра пореских обвезника,

- 3) утврђивање пореске обавезе у складу са законом,
  - 4) вршење контроле законитости и правилности примјене пореских прописа, укључујући обрачун и уплату пореза и камата,
  - 5) вршење контроле законитости и правилности примјене посебних прописа, када је за то овлашћена тим прописима,
  - 6) редовну и принудну наплату пореза и споредних пореских давања,
  - 7) контролу обрачуна бруто плата запослених лица у смислу закона и одредаба Општег колективног уговора и осталих уговора закључених на основу њега,
  - 8) откривање и спречавање извршавања кривичних дјела и пореских прекршаја у оквиру своје надлежности и подношење извјештаја надлежном тужилаштву,
  - 9) вођење првостепеног пореског поступка,
  - 10) изрицање заштитних мјера и санкција за пореске прекршаје у складу са законом,
  - 11) вођење пореских евиденција и пореског књиговодства,
  - 12) вођење фискалног регистра непокретности и других прописаних регистара,
  - 13) вођење Јединственог система регистрације, контроле и наплате доприноса,
  - 14) издавање потврда о резидентности физичким и правним лицима,
  - 15) информисање и едукацију пореских обвезника, на њихов захтјев, о постојећим порезима, поступцима и условима плаћања пореза, њиховим правима и обавезама, као и о пореским прописима,
  - 16) издавање увјерења о подацима о којима води службену евиденцију,
  - 17) вршење контроле приређивача игара на срећу у односу на законитост плаћања пореских обавеза и приређивања игара на срећу у оквиру пореске контроле,
  - 18) израду извјештаја о раду и њихово објављивање на интернет страници Пореске управе,
  - 19) друге послове у складу са законом.
- (2) Осим надлежности из става 1. овог члана, Пореска управа је надлежна и за инспекцијски надзор над обавезом регистрације пословних субјеката у складу са законом којим се уређује рад инспекција у Републици Српској.
- (3) Министар финансија (у даљем тексту: министар) доноси правилник којим прописује форму, садржај и начин израде и објављивања извјештаја о раду Пореске управе.

Обавеза пружања стручне помоћи

Члан 12.

Републички органи управе, организације, јавна предузећа, установе и фондови, дужни су да пруже неопходну стручну помоћ Пореској управи у извршавању послова и задатака из њене надлежности.

Међународна правна помоћ у пореским питањима

Члан 13.

(1) Пореска управа има право да у свом раду затражи и пружи међународну правну помоћ.

(2) Под међународном правном помоћи, у смислу овог закона, сматра се право Пореске управе да се у рјешавању одређеног пореског предмета за помоћ обрати иностраном пореском органу, као и да том органу, о одређеном пореском обвезнику, достави податке и документацију са којима располаже.

(3) Пружање међународне правне помоћи заснива се на међународним уговорима.

(4) Ако није склопљен међународни уговор, правна помоћ се пружа под условима ако:

1) постоји узајамност, или

2) достављање података не угрожава јавни поредак и друге интересе Републике, и не постоји опасност одавања службене, трговинске, индустријске, технолошке или професионалне тајне, као и да давање података обвезнику неће произвести штету неспојиву са сврхом правне помоћи.

(5) Прије достављања обавјештења и документације иностраном пореском органу, обавјештава се и лице на које се наведена обавјештења и документација односе.

Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса

Члан 14.

(1) Пореска управа води Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса (у даљем тексту: Јединствени систем), који представља административно-технички систем посредством којег Пореска управа врши регистрацију, контролу и наплату доприноса и прикупљање података од обвезника уплате доприноса и осигураника.

(2) Корисници Јединственог система су Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске и Завод за запошљавање Републике Српске (у даљем тексту: корисници система).

(3) Субјекти уписа у Јединствени систем су уплатиоци доприноса и обвезници доприноса.

(4) База података Јединственог система је јединствена евиденција о свим обвезницима уплате доприноса и обвезницима доприноса, подацима неопходним за контролу уплате доприноса и подацима за остваривање права по основу обавезног и добровољног осигурања.

(5) У Јединственом систему се сачињавају извјештаји о ризичним уплатиоцима доприноса и идентификују они обвезници који избјегавају обавезу уплате, исплаћују или пријављују мање износе по основу обавезе уплате доприноса, односно не поднесу пријаву за регистрацију у Јединствени систем.

(6) Пореска управа омогућава несметан приступ корисницима Јединственог система бази података Јединственог система, пренос и коришћење података из њиховог дјелокруга.

(7) Пореска управа издаје обвезницима доприноса годишње увјерење из Јединственог система, које садржи податке о стажу осигурања, износу уплаћених, односно неуплаћених доприноса и износу примања по захтјеву обвезника доприноса.

(8) Пореска управа дужна је да чува документацију из Јединственог система у року у којем се чува документација из пензијског и инвалидског осигурања и одржава информациони систем који омогућава похрањивање, коришћење и реконструкцију података из базе података Јединственог система и када наступе посљедице више силе, као и да одржава информациони систем који задовољава минималне захтјеве за функционисање система на другој локацији, а која је удаљена најмање 50 километара ваздушне линије од примарне локације базе података и налази се на територији Републике.

(9) Министар, на приједлог директора Пореске управе, доноси правилник којим прописује поступак регистрације у Јединственом систему, вођење базе података, те категоризацију ризичних уплатилаца доприноса.

Јединствена евиденција о пријављеним и уплаћеним порезима
Члан 15.

(1) Пореска управа води Јединствену евиденцију о пријављеним и уплаћеним порезима.

(2) Јединствена евиденција о пријављеним и уплаћеним порезима је помоћна књига у којој се успоставља и води аналитичка евиденција обавеза пореских обвезника.

(3) Појединачна евиденција за сваког пореског обвезника о његовим укупним обавезама и уплатама врши се на јединственој картици пореског обвезника.

(4) Исправа издата на основу података из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима сматра се јавном исправом.

(5) Пореска управа води евиденције у информационом систему, који је јединствен.

(6) У оквиру свог информационог система, Пореска управа уређује и обезбјеђује технику обраду, кодирање, пренос и исказивање података.

(7) Књиговодствено евидентирање обавеза пореских обвезника у Главној књизи трезора Републике Српске врши се на дан билансирања, на основу извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима.

Пореско увјерење
Члан 16.

(1) Пореска управа о чињеницама о којима води службену евиденцију издаје увјерење у писаној или електронској форми, на основу података из Јединствене картице пореског обвезника.

(2) Пореско увјерење издаје се на основу усменог, писменог или електронског захтјева пореског обвезника, његовог законског заступника или пуномоћника, без одгађања, а најкасније у року од осам дана од дана подношења захтјева за издавање увјерења.

(3) Ако Пореска управа одбије захтјев за издавање увјерења, доноси о томе рјешење против којег је допуштена жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

(4) У случају да Пореска управа не изда увјерење ни по протеку 15 дана од дана подношења захтјева за издавање увјерења, а не донесе рјешење о одбијању захтјева, порески обвезник може у накнадном року од 15 дана изјавити жалбу Министарству као да је захтјев одбијен.

Одбор за пореска питања
Члан 17.

(1) Координацију активности и процеса између надлежних представника пословне заједнице (представници Привредне коморе, удружења послодаваца) у Републици, репрезентативног већинског синдиката и представника Владе о питањима од значаја за примјену пореских закона и побољшање привредног амбијента у Републици врши Одбор за пореска питања.

(2) Одбор за пореска питања, као савјетодавно тијело, именује Влада и састоји се од по два представника пословне заједнице и представника репрезентативног већинског синдиката у Републици и три представника Владе који раде на пословима из области пореза и пореског система.

(3) Одбор за пореска питања разматра питања од значаја за порески третман и опорезивање привредних субјеката и других пореских обвезника у Републици и даје стручна мишљења и приједлоге за рјешавање питања из става 1. овог члана.

(4) Мандат чланова Одбора за пореска питања је двије године.

Права и обавезе пореских обвезника

Члан 18.

Порески обвезник има право и обавезу да:

1) се региструје у Пореској управи и да пријави њеној организационој јединици у којој је регистрован промјену адресе или промјену облика организовања привредног друштва, те промјену других података у вези са уписом у регистар код Пореске управе,

2) добије бесплатне примјерке пореских образаца,

3) подноси пореске пријаве у облику, на мјесту и у вријеме које је прописано законом,

4) измирује своје обавезе на начин и под условима утврђеним законом,

5) добије од Пореске управе бесплатне информације о порезима, као и о пореским прописима којима се уређују поступци за плаћање и условима плаћања пореских обавеза,

6) изабере начин вођења пословних књига у складу са пореским прописима, у сврху обрачунавања и плаћања пореза, те да води књиге и евиденције на начин утврђен пореским прописима, да осигура чување тих књига и евиденција, укључујући пратеће евиденције у електронском облику и документа на период од пет година од дана доспијећа пореске обавезе, односно пореске пријаве на који се односе те књиге и евиденције,

7) као правно лице или организација са сједиштем у Републици, односно као страном правно лице или организација који остварују приходе у Републици, у року од пет дана од дана регистрације, обавијести Пореску управу о отварању или затварању било којег рачуна у банци у земљи или иностранству,

8) заступа властите интересе у пореском поступку, лично или посредством свог представника,

9) даје објашњења Пореској управи о обрачунавању и плаћању пореза,

10) буде присутан током свих контрола у складу са законом,

11) стави на увид или достави Пореској управи сву документацију потребну за вршење пореске контроле,

12) не омета службенике Пореске управе у обављању законом утврђене дужности,

13) врши друга права и обавезе утврђене законом.

ГЛАВА IV ПОРЕСКИ ПОСТУПАК

Појам пореског поступка Члан 19.

(1) Порески поступак је управни поступак који у првом степену води Пореска управа, а у другом степену Министарство.

(2) Порески поступак обухвата:

- 1) поступак регистрације,
- 2) поступак пријављивања и утврђивања пореских обавеза,
- 3) поступак издавања пореског увјерења,
- 4) поступак редовне наплате пореских обавеза,
- 5) поступак принудне наплате пореских обавеза,
- 6) поступак пореске контроле,
- 7) другостепени порески поступак.

Покретање пореског поступка и акти Члан 20.

(1) Порески поступак покреће се по службеној дужности, односно на захтјев странке.

(2) Порески акт је пореско рјешење, закључак, пореска пријава, порески рачун, налог за пореску контролу, записник о пореској контроли и други акт којим се покреће, допуњава, мијења или довршава нека радња у пореском поступку.

(3) Порески акти и поднесци у пореском поступку могу се достављати и подносити у електронском облику.

(4) Против пореског рјешења и закључка донесеног у првостепеном пореском поступку допуштена је жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења, односно закључка пореском обвезнику.

Пуномоћници у пореском поступку Члан 21.

(1) Пуномоћник у пореском поступку за правна лица може бити адвокат, адвокатско друштво, порески савјетник или запослени код тог правног лица.

(2) Пуномоћник у пореском поступку за физичка лица може бити адвокат, адвокатско друштво, порески савјетник, запослени код физичког лица које обавља самосталну дјелатност, брачни, односно ванбрачни супружник пореског обвезника, сродник по крви у првој линији, у побочној до другог степена, старалац, усвојилац или усвојеник и њихови потомци који живе у заједничком домаћинству са пореским обвезником.

Позивање Члан 22.

(1) Пореска управа у спровођењу пореског поступка може позвати свако лице ради узимања изјаве или да предочи документа или друге књиге и евиденције потребне за спровођење и извршавање пореских прописа, у својству странке у поступку,

заинтересованог лица или било којег другог лица за које Пореска управа сматра да посједује информације или документацију која је од значаја за тај порески поступак.

(2) Позив садржи ознаку пореског предмета, ознаку поступка који је у току, вријеме и мјесто давања изјаве или стављања на увид докумената, те права и обавезе позване странке, назначење у којем својству се лице позива, последице неодржавања на позив, те тачан попис документације ако се лице позива да стави на увид одређену документацију.

(3) Позив се уручује лицу најмање пет дана прије дана предузимања радње у поступку због којег се позива.

(4) Малољетници или пословно неспособна лица позивају се посредством законских заступника.

(5) Позвано лице има право да његов представник учествује у поступку давања изјаве и да сними предуземење радње посредством тонског, односно видео записа на одговарајућем медију.

(6) Записник о изјави саставиће, потписати и датирати лице које води поступак, а видео или аудио запис снимљен у току поступка прилаже се уз записник.

(7) Ако се уредно позвано лице не одазове позиву, а свој изостанак не оправда, или ако се не може уредно извршити достављање позива због избјегавања пријема позива, Пореска управа, уз асистенцију полицијских службеника, врши његово довођење.

Достављање

Члан 23.

(1) Порески акти сматрају се достављеним када се уруче пореском обвезнику, његовом законском заступнику, пореском пуномоћнику или заступнику по службеној дужности, а у односу на државне органе, привредна друштва и друга правна лица када се уруче и лицу за примање писмена, или у његовом одсуству, неком другом лицу које је на било који начин овлашћено да прими писмено.

(2) Ако је порески обвезник физичко лице, односно физичко лице које обавља самосталну дјелатност, порески акти сматрају се достављеним и када се уруче пунољетном члану домаћинства или лицу запосленом код физичког лица које обавља самосталну дјелатност.

(3) Достављање се врши посредством поште или достављача уз доставницу, лично, лицима из става 1. овог члана.

(4) У смислу овог закона, достављање се сматра уредним и у случају ако лица из става 1. овог члана одбију да приме или потпишу пореске акте, када лице које је вршило достављање о томе сачини службену забиљешку.

(5) Порески акт може се доставити и електронском поштом ако се порески обвезник сагласи са тим начином достављања, на адресу електронске поште пореског обвезника унесу у пријаву за регистрацију или у посљедњу пореску пријаву, у складу са овим законом.

Доказивање

Члан 24.

(1) Чињенице у пореском поступку утврђују се на основу доказа.

(2) Као доказно средство у пореском поступку могу се употријебити пореска пријава, пословне књиге и евиденције, рачуноводствени искази, пословна документација и друге исправе и информације којима располаже Пореска управа, које

су прикупљене од пореског обвезника или трећих лица, исказ свједока, увиђај и свако друго доказно средство на основу којег се чињенице могу утврдити.

(3) Службено лице које води порески поступак самостално одлучује које се чињенице у поступку утврђују и којим доказним средствима, водећи рачуна о економичности и ефикасности самог поступка.

(4) О извођењу доказа сачињава се записник који чини саставни дио записника о пореској контроли.

Утврђивање пореске основице процјеном Члан 25.

(1) У случају да се чињенице на основу којих се утврђује пореска основица не могу утврдити доказним средствима из члана 24. овог закона, Пореска управа може утврдити пореску основицу процјеном.

(2) Пореска управа, по слободној оцјени, а водећи рачуна о ефикасности и ефективности поступка, одлучује који ће начин или више њих користити за процјену пореске основице.

(3) Министар, на приједлог директора Пореске управе, доноси правилник којим уређује начин и поступак утврђивања пореске основице процјеном.

Методe процјене пореске основице Члан 26.

Процјена пореске основице утврђује се примјеном једне од сљедећих метода:

- 1) методом упоређивања,
- 2) методом унакрсне процјене.

Метода упоређивања Члан 27.

Процјена пореске основице методом упоређивања врши се:

1) процјеном на бази расположиве уредне пословне документације о пословању у одређеном периоду краћем од периода опорезивања (дневном, недјељном или мјесечном), тако што се на основу података о том дијелу пословања процјењује пореска основица за период за који се утврђује порез,

2) процјеном на бази података и чињеница о оствареном промету (дневном, недјељном, или мјесечном), утврђеним увиђајем или контролом, тако што се на основу тих података и чињеница процјењује пореска основица за период за који се утврђује порез,

3) упоређивањем са подацима других пореских обвезника који обављају исту или сличну дјелатност на истој или сличној локацији, под приближно једнаким условима,

4) на основу расположиве уредне пословне документације, ако она постоји, а није прокњижена.

Метода унакрсне процјене Члан 28.

(1) Утврђивање пореске основице методом унакрсне процјене користи се код утврђивања основице пореза на доходак, као разлика између вриједности имовине пореског обвезника на крају и на почетку календарске године умањена за износ

пријављеног дохотка и за вриједност имовине прибављене средствима стеченим наслеђем, поклоном или на други законит бестеретан начин, као и за износ прихода који подлијежу опорезивању пореза на доходак, за коју тај порески обвезник, односно друго лице истиче и о томе пружи одговарајуће материјалне доказе.

(2) Имовину из става 1. овог члана чине:

- 1) непокретности (стан, кућа, пословна зграда и просторије, гаража, земљиште и слично),
- 2) акције и удјели у правном лицу,
- 3) опрема за обављање самосталне дјелатности,
- 4) моторна возила, пловни објекти и ваздухоплови,
- 5) штедни улози и готов новац,
- 6) друга имовинска права.

(3) Вриједност имовине на почетку календарске године чини збир укупне вриједности имовине на дан 1. јануара календарске године.

(4) Вриједност имовине на крају календарске године чини збир укупне вриједности имовине, са стањем на дан 31. децембар календарске године, увећана за вриједност имовине, која је у календарској години стечена теретно и отуђена теретно или бестеретно, као и за средства која је порески обвезник употребио за куповину имовине, на име трећих лица у календарској години.

(5) Ако порески обвезник, односно друго лице истиче да су одређена имовина, односно средства стечена наслеђем, поклоном или на други законит бестеретан начин, дужни су да о томе пруже одговарајуће материјалне доказе.

(6) Пореска основица утврђена у складу са овим чланом представља непријављени приход.

(7) Непријављени приход опорезује се као остали доходак, у складу са законом којим се уређује порез на доходак, без признавања нормираних трошкова.

ГЛАВА V

ПОСТУПАК РЕГИСТРАЦИЈЕ ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА

Мјесто и начин регистрације

Члан 29.

(1) Регистрацију пореских обвезника врши Пореска управа.

(2) Порески обвезници и порески посредници дужни су да се региструју код Пореске управе у мјесту, у року и на начин прописан овим законом, и другим прописима којима се уређује поступак регистрације пословних субјеката у Републици Српској.

(3) Регистрација у регистру пореских обвезника истовремено је и регистрација у Јединствени систем уплатиоца доприноса.

(4) Пријава за регистрацију пореских обвезника садржи идентификациони број обвезника, његово главно мјесто пословања, локацију књига и евиденција обвезника, као и друге релевантне информације, а подноси се на обрасцу за регистрацију, ако није другачије уређено посебним прописима.

(5) Ако није регистрован код Пореске управе путем Јединственог система за регистрацију пословних субјеката Републике Српске (у даљем тексту: ЈИС) у складу са законом којим се уређује регистрација пословних субјеката у Републици Српској, порески обвезник – правно лице и организација у прилогу пријаве за регистрацију доставља Пореској управи рјешење о регистрацији лица са прилозима, а порески обвезник – физичко лице које обавља самосталну дјелатност, доставља рјешење о

регистрацији издато од надлежног органа, као и друга документа прописана законом и подзаконским актом, ако није другачије уређено посебним прописима.

(6) Уплатиоци доприноса, приликом регистрације обвезника доприноса, уз пријаву подносе и доказе о основу настанка обавезе уплате доприноса.

(7) Одјављивање јединственог идентификационог броја врши се по захтјеву пореског обвезника, а након измирења утврђених пореских обавеза.

Јединствени идентификациони број

Члан 30.

Ради идентификације пореских обвезника, Пореска управа у поступку регистрације додјељује пореским обвезницима јединствени идентификациони број (у даљем тексту: ЈИБ).

Обвезници ЈИБ-а

Члан 31.

(1) ЈИБ су обавезна да имају сљедећа лица:

- 1) правно лице или други субјект са сједиштем у Републици,
- 2) страном правно лице или други субјект који остварује приходе у Републици,
- 3) физичко лице које нема пребивалиште или боравиште у Босни и Херцеговини, а остварује приходе у Републици,
- 4) физичко лице које обавља самосталну дјелатност,
- 5) пословна јединица страног правног лица у Републици,
- 6) пословне јединице правних лица са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту БиХ.

(2) Под пословном јединицом страног правног лица подразумијева се пословна јединица дефинисана одредбама прописа којим се уређује порез на добит правних лица.

(3) На пословну јединицу из става 2. овог члана примјењују се одредбе овог закона које се односе на правна лица, ако овим законом није другачије прописано.

(4) Физичко лице које има пребивалиште у Републици и које је обвезник пореских обавеза региструје се у Пореској управи са јединственим матичним бројем грађана, илу му Пореска управа додјељује лични идентификациони број (у даљем тексту: ЛИБ).

Ускраћивање и одузимање ЈИБ-а

Члан 32.

(1) Пореска управа не додјељује ЈИБ сљедећим лицима:

1) правном лицу у оснивању, чији оснивач, правно или физичко лице има доспјеле а неизмирене пореске обавезе,

2) правном лицу у оснивању, чији је оснивач физичко лице које је истовремено оснивач и другог правног лица са удјелом у власништву од најмање 25%, или то физичко лице обавља самосталну дјелатност, а то друго правно лице или физичко лице које обавља самосталну дјелатност имају доспјеле а неизмирене пореске обавезе,

3) правном лицу насталом статусном промјеном у складу са законом којим се уређује рад привредних друштава, ако правно лице које је предмет статусне промјене има доспјеле а неизмирене пореске обавезе,

4) физичком лицу које обавља самосталну дјелатност у поступку регистрације, у случају да то физичко лице има доспјеле а неизмирене пореске обавезе,

5) физичком лицу које обавља самосталну дјелатност у поступку регистрације у случају да је то физичко лице истовремено и оснивач правног лица са удјелом у власништву од најмање 25%, а то правно лице има доспјеле а неизмирене пореске обавезе,

6) правном лицу или физичком лицу које обавља самосталну дјелатност, чија пријава за регистрацију садржи податке који нису вјеродостојни или је против оснивача изречена мјера забране обављања те дјелатности.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, Пореска управа додјељује ЛИБ ако су доспјеле а неизмирене пореске обавезе до 1.500 КМ и ако ове обавезе буду измирене у року од осам дана од дана подношења захтјева за додјелу ЛИБ-а, односно у том року буде пружена неопозива банкарска гаранција или мјеница авалирана од пословне банке.

(3) Ако Пореска управа у поступку контроле утврди да су у вријеме додјеле ЛИБ-а постојале сметње за његову додјелу из става 1. овог члана, Пореска управа рјешењем привремено одузима додијељени ЛИБ до отклањања тих сметњи, а примјерак рјешења доставља банци код које се води главни рачун пореског обвезника.

(4) У случају привременог одузимања ЛИБ-а, банка је дужна да обустави извршење налога пореског обвезника за пренос средстава са рачуна обвезника од момента пријема рјешења из става 3. овог члана, осим у сврху измиривања пореза и споредних пореских давања.

(5) Пореска управа, по захтјеву пореског обвезника, поново додјељује исти ЛИБ, након што су отклоњене сметње због којих је привремено одузет.

(6) Ограничења из става 1. овог члана не односе се на заједнице етажних власника, удружења грађана и фондације који су основани са циљем обављања недобитне дјелатности.

Обавезе Пореске управе у поступку електронске регистрације Члан 33.

(1) У поступку електронске регистрације пореских обвезника, Пореска управа одмах, а најкасније у року од три дана од дана заједнице етажних власника, додјељује привремени ЛИБ лицу које се региструје.

(2) У случају из става 1. овог члана, Пореска управа спроводи поступак утврђивања постојања сметњи за додјелу ЛИБ-а у смислу члана 32. овог закона.

(3) Ако Пореска управа утврди да су у вријеме додјеле привременог ЛИБ-а из става 1. овог члана постојале сметње за његову додјелу у смислу члана 32. овог закона, рјешењем одузима додијељени ЛИБ до отклањања сметњи, а примјерак рјешења доставља банци код које се води главни рачун пореског обвезника.

(4) Ако Пореска управа у поступку из става 2. овог члана утврди да не постоје сметње за додјелу ЛИБ-а, привремено додијељени ЛИБ сматраће се коначним.

Обавеза уношења ЛИБ-а Члан 34.

(1) Лице које је на основу пореских прописа дужно да пореском органу поднесе пријаву, изјаву или други документ, унијеће у ту пријаву, изјаву или други документ, идентификациони број обвезника.

(2) Ако није другачије уређено пореским прописима, идентификациони број обвезника биће јединствен и једини број тог обвезника за све порезе и споредна пореска давања.

Пословне јединице, представништва,
главна мјеста пословања
Члан 35.

(1) Правно лице, други субјект или физичко лице које обавља самосталну дјелатност из Републике чије се главно мјесто пословања налази у Републици, региструју се код организационе јединице Пореске управе на чијој се територији налази локација тог главног мјеста пословања.

(2) Правно лице или други субјект, чије се регистровано сједиште налази изван Републике, дужан је да региструје своје пословне јединице у Републици Српској код Пореске управе.

(3) Главно мјесто пословања, у смислу става 1. овог члана, јесте мјесто пословања у регистрованом сједишту пореског обвезника, осим у случају пореских обвезника – физичких лица која обављају самосталну дјелатност, који региструју више од једне самосталне дјелатности (радње) за које је порески обвезник дужан сам да одреди главно мјесто пословања самосталне дјелатности.

(4) Главно мјесто пословања, у смислу става 2. овог члана, јесте мјесто пословања регистроване пословне јединице, осим у случају када правно лице или други субјект региструје више од једне пословне јединице у Републици Српској, у ком случају је порески обвезник дужан сам да одреди која је пословна јединица главно мјесто пословања.

(5) Порески обвезник из ст. 3. и 4. овог члана дужан је да пријави промјену главног мјеста пословања најкасније до краја године у којој је извршио промјену.

(6) Представништво страног правног лица или другог субјекта у Републици региструје се код организационе јединице Пореске управе на чијој територији се налази локација главног мјеста пословања тог представништва.

(7) Одредбе ст. 1, 2, 3, 4, 5. и 6. овог члана примјењују се у случају ако другачије није одређено посебним прописима.

Пријава за регистрацију
Члан 36.

(1) Пријава за регистрацију обвезника из члана 29. овог закона подноси се Пореској управи у року од осам дана од дана регистрације код органа надлежних за регистрацију правног лица, другог субјекта, односно физичког лица које обавља самосталну дјелатност, осим обвезника регистрованих код Пореске управе путем ЈИС-а.

(2) Ако обвезник не поднесе пријаву за регистрацију у року из става 1. овог члана, Пореска управа врши регистрацију по службеној дужности, ако има сазнање да је настала обавеза регистрације.

(3) Ако обвезник из члана 35. овог закона промијени своје главно мјесто пословања, власничку структуру, изврши статусну промјену или промјену правне форме, обавезан је да у року од осам дана од дана настале промјене о томе писмено обавијести Пореску управу.

(4) Ако обвезник из члана 35. овог закона промијени своје главно мјесто пословања, а ново главно мјесто пословања је у надлежности друге организационе

јединице Пореске управе, дужан је да у року од осам дана од дана настале промјене о томе обавијести Пореску управу, а организациона јединица Пореске управе по службеној дужности врши регистрацију код организационе јединице у новом мјесту главног пословања пореског обвезника.

Пријава непокретности у фискални регистар непокретности

Члан 37.

(1) Пореска управа успостаља и води фискални регистар непокретности у складу са овим законом и прописима којима се уређује опорезивање непокретности.

(2) Порески обвезници пријављују непокретности у фискални регистар на основу пријава за регистрацију непокретности.

(3) У случају да порески обвезник не поднесе пријаву за регистрацију непокретности, Пореска управа по службеној дужности региструје непокретности.

Пријава за регистрацију у Јединствени систем

Члан 38.

(1) Регистрација обвезника доприноса у Јединственом систему врши се на основу пријаве коју Пореској управи подноси уплатилац доприноса на прописаном обрасцу.

(2) Пријаву за регистрацију обвезника доприноса (запосленог) у Јединствени систем подноси уплатилац доприноса (послодавац), најкасније један дан прије ступања запосленог на рад код послодавца, наведеног у уговору о раду или другом акту на основу којег се заснива радни однос.

(3) Пријаву за регистрацију у Јединствени систем подноси добровољни уплатилац доприноса према мјесту пребивалишта у року од осам дана од дана почетка осигурања наведеног у акту надлежног фонда осигурања.

(4) Уплатиоци доприноса који нису наведени у ст. 2. и 3. овог члана подносе пријаву за регистрацију обвезника доприноса у Јединственом систему, најкасније даном настанка правног основа из којег произлази обавеза плаћања доприноса.

(5) Изузетно од одредаба ст. 2. и 4. овог члана, пријаву за регистрацију у Јединственом систему може поднијети обвезник доприноса, ако по истеку рока за подношење пријаве то не изврши уплатилац доприноса на начин и под условима прописаним овим законом.

(6) Уз пријаву за регистрацију обвезника доприноса обавезно се прилаже доказ о правном основу за настанак обавезе плаћања доприноса.

Одјава обвезника доприноса

Члан 39.

(1) Пореска управа одјављује пореског обвезника на његов захтјев, након што утврди да су измирене све пореске обавезе тог пореског обвезника.

(2) Пореска управа одјављује обвезника доприноса по пријави уплатиоца доприноса, а након што утврди да је основ за плаћање доприноса престао.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, Пореска управа одјављује обвезника доприноса из Јединственог система по службеној дужности или на његов захтјев у сљедећим случајевима:

1) када је уплатилац доприноса престао да послује на основу рјешења надлежног органа, а није поднио пријаву о одјављивању,

2) када је приликом пријаве у Јединствени систем јасно наведен период трајања радног односа или односа сличног радном односу на основу којег постоји обавеза плаћања доприноса (привремени и повремени послови, пробни рад, рад на одређено вријеме, уговор о дјелу и слично),

3) на лични захтјев обвезника доприноса када за то има оправдан правни интерес који је у складу са законом, без обзира на то да ли је уплатилац доприноса измирио обавезе по основу доприноса за тог обвезника.

(4) У случајевима из става 3. овог члана, не подноси се пријава одјаве из Јединственог система, нити је потребно достављати доказе о престанку правног односа на основу којег је постојала обавеза плаћања доприноса.

Обавеза достављања података

Члан 40.

(1) Агенција надлежна за поступак регистрације пословних субјеката, надлежни орган јединице локалне самоуправе, или други орган надлежан за упис у одговарајући регистар лица која обављају привредну или професионалну дјелатност, дужни су да у року до пет дана од дана извршеног уписа, промјене, поновног уписа, доставе Пореској управи обавјештење о упису у регистар, брисању, односно упису било које промјене у регистар.

(2) Орган управе који води евиденције о пребивалишту, боравишту, рођењу или смрти физичког лица, дужан је да у року од пет радних дана од дана пријаве или одјаве пребивалишта, односно боравишта, или смрти о томе обавијести Пореску управу.

(3) Министар, на приједлог директора Пореске управе, доноси правилник којим прописује начин и поступак идентификације и регистрације пореских обвезника, као и обрасце за регистрацију.

Отварање рачуна за пореског обвезника

Члан 41.

Банка или друга организација за платни промет (у даљем тексту: банка) може отворити рачун за пореског обвезника – правно лице, дио правног лица или за физичко лице које обавља самосталну дјелатност, само ако порески обвезник достави доказ о регистрацији у Пореској управи.

ГЛАВА VI

ПОСЕБНИ СЛУЧАЈЕВИ ОДГОВОРНОСТИ ЗА ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Измирење обавезе од пореског посредника

Члан 42.

Пореска обавеза пореског обвезника, коју је у складу са пореским прописима обавезан да плати порески посредник, јесте обавеза пореског посредника од тренутка када је наплати од обвезника.

Одговорност правног сљедника
Члан 43.

(1) Пореску обавезу правног лица или другог субјекта који престаје да ради као посљедица статусних промјена, испуњава његов правни сљедник у складу са прописима којима се уређује рад привредних друштва.

(2) Рок за измирење пореске обавезе правног лица које престаје да ради као посљедица статусних промјена не мијења се када је испуњење те обавезе прешло на правног сљедника.

(3) Промјена правне форме правног лица не утиче на испуњење пореске обавезе.

Одговорност насљедника
Члан 44.

(1) Пореску обавезу умрлог лица (оставиоца) измирују насљедници до висине вриједности наслијеђене имовине.

(2) У случају да постоји више насљедника, они одговарају солидарно за дугове оставиоца и то сваки до висине вриједности свог насљедног дијела.

(3) Ако наслијеђена имовина није довољна за измирење цјелокупног износа пореске обавезе оставиоца, неизмирени износ пореске обавезе се отписује.

Повезана лица
Члан 45.

(1) У смислу овог закона, повезана лица су лица код којих је испуњен најмање један од сљедећих услова:

1) два или више физичких или правних лица који за извршавање пореских обавеза представљају један ризик јер један од њих има, директно или индиректно, контролу над другим,

2) два или више физичких или правних лица између којих не постоји однос контроле из тачке 1) овог става, али који представљају један ризик за извршавање пореских обавеза јер су међусобно повезани тако да постоји велика вјероватноћа да због погоршања или побољшања привредног и финансијског стања једног лица може доћи до погоршања или побољшања привредног и финансијског стања једног или више других лица, јер се између њих спроводи или постоји могућност преноса губитака, добити или способности за плаћање,

3) два или више физичких или правних лица који за извршавање пореских обавеза представљају један ризик на начин да остварују континуитет дјелатности у истом простору, користећи исту опрему.

(2) Сматра се да постоји однос повезаних лица из овог члана и између пореског дужника и: његовог брачног и ванбрачног супружника, његовог крвног сродника у правој линији, у побочној линији до трећег степена, по тазбини до другог степена без обзира да ли је брак престао или није, усвојитеља, усвојеника, старатеља, лица под старатељством, те лица која с пореским дужником живе у заједничком домаћинству.

Контрола
Члан 46.

(1) У смислу овог закона, контрола је однос контролног и зависног привредног друштва, или однос између физичког и правног лица, или између два правна лица којим

се остварује исти или сличан утицај какав постоји у односу између контролног и зависног друштва.

(2) Сматра се да контрола постоји ако контролно друштво у зависном друштву испуњава најмање један од следећих услова:

1) има директан или индиректан већински удио или директну или индиректну већину гласачких права,

2) има право да изабере, односно именује или опозове већину чланова управе, односно већину извршних директора или надзорног, односно управног одбора,

3) има право управљања пословним и финансијским политикама друштва на основу овлашћења из статута или привредног уговора или неког уговора или споразума,

4) има власништво, директно или путем једног или више правних лица од најмање 50% вриједности имовине или најмање 50% гласова акционара правног лица које је у питању, на начин да се сматра да лице посједује све акције које директно или индиректно посједују чланови његове породице,

5) има могућност усмјеравања већине гласова на састанцима управе, извршних директора, надзорног одбора, односно управног одбора или одговарајућег управљачког тијела друштва,

6) лица са узајамним удјелима која су повезана тако да свако лице има више од 25% удјела у другом привредном друштву.

Зависно и контролно друштво

Члан 47.

(1) У смислу овог закона, зависно друштво је правно лице на које друго правно лице (контролно друштво) може имати непосредно или посредно контролу над управљањем и вођењем послова привредног друштва.

(2) У смислу овог закона, контролно друштво је правно лице које има контролу над једним или више зависних друштава.

(3) Свако правно лице које је зависно у односу на зависно друштво сматра се зависним друштвом контролног друштва.

(4) Контролно друштво и сва његова зависна друштва чине, у смислу овог закона, групу повезаних друштава.

(5) Правна лица између којих постоји однос контроле, код којих није могуће утврдити које је зависно, а које контролно друштво, такође се сматрају групом повезаних друштава.

Секундарна пореска обавеза

Члан 48.

(1) Секундарна пореска обавеза је доспјела а неизмирена пореска обавеза другог пореског обвезника или доспјела а неизмирена секундарна пореска обавеза другог пореског обвезника.

(2) За секундарну пореску обавезу одговарају:

1) законски заступник који је свјесно или без дужне пажње пропустио да испуни своју обавезу да реализује плаћање пореза за пореског обвезника, иако је овај био у могућности да то уради, за износ неплаћеног пореза,

2) лице које доприноси или помаже у избјегавању плаћања пореза другог лица за порески дуг тог другог лица чије је плаћање избјегнуто,

3) лице одговорно за обрачунавање и плаћање пореза за износ тог пореза који није плаћен, у случајевима када се утврди да то лице није поступало са дужном пажњом,

4) физичко лице које је одговорно лице у правном лицу, које обрачунава и плаћа порез и пропусти да уплати порез за износ тог пореза који није плаћен, у случајевима када се утврди да то лице није поступало са дужном пажњом,

5) лице које је примило новчана средства, ствари или права из имовине пореског обвезника путем трансакције без накнаде или уз накнаду која је нижа од цијене која би се могла постићи на тржишту, у периоду од пет година прије доспјелости пореске обавезе која није плаћена за пореског обвезника за износ неплаћеног пореза, а највише до вриједности примљене имовине, умањене за износ који је то лице за њега платило,

6) лице које у своју корист или у корист неког другог лица умањи имовину пореског обвезника, иако је знало или морало знати да порески обвезник неће моћи измирити своје пореске обавезе,

7) лице које својим радњама на било који начин ставља у повољнији положај другог повјериоца у односу на пореске обавезе,

8) лице које је предузело радње чија је посљедица неплаћање пореза пореског обвезника, а нарочито: преусмјеравање новчаних токова на друга правна или физичка лица ради избегавања плаћања пореских обавеза, коришћење пореског обвезника ради постизања забрањених циљева које сам не би могао постићи, умањење или отуђење имовине пореског обвезника, ако је таква радња имала за посљедицу немогућност плаћања пореских обавеза.

(3) Лице које купи или прими на поклон имовину (прималац) другог лица (преносилац) одговорно је за пореске обавезе преносиоца, ако је знало или могло да зна да је преносилац ову имовину пренио на примаоца у циљу избегавања плаћања пореске обавезе.

(4) Секундарна пореска обавеза обухвата и камату и трошкове принудне наплате, ако другачије није прописано.

Одговорност повезаних лица

Члан 49.

За секундарну пореску обавезу у случајевима из члана 48. став 2. овог закона одговарају и повезана лица.

Утврђивање и наплата пореза по основу секундарне пореске обавезе

Члан 50.

(1) Порез по основу секундарне пореске обавезе из члана 48. овог закона утврђује Пореска управа рјешењем.

(2) Рјешење из става 1. овог члана не доноси се ако је пореска обавеза престала на начин прописан овим законом.

(3) Ако законом није другачије прописано, рјешење из става 1. овог члана доноси се само ако предузетим мјерама принудне наплате према пореском обвезнику порез није у цијелости наплаћен.

(4) Ограничење из става 3. овог члана не примјењује се у случају из члана 48. став 2. т. 2), 3) и 4) овог закона.

(5) Рјешењем о утврђивању пореза по основу секундарне пореске обавезе из става 1. овог члана, налаже се лицу одговорном за секундарну пореску обавезу да у року од 30 дана од дана достављања рјешења, измири утврђени порез.

(6) Ако лице одговорно за секундарну пореску обавезу не измири порез и споредна пореска давања по основу секундарне пореске обавезе у наложеном року, Пореска управа том лицу издаје опомену, у складу са овим законом.

(7) Принудна наплата пореза и споредних пореских давања по основу секундарне пореске обавезе, утврђених рјешењем из става 1. овог члана, врши се у складу са овим законом.

ГЛАВА VII ПОСТУПАК ПРИЈАВЉИВАЊА И УТВРЂИВАЊА ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА

Појам и подношење пореске пријаве

Члан 51.

(1) Пореска пријава је извјештај пореског обвезника Пореској управи о оствареним приходима, извршеним расходима, добити, имовини и другим чињеницама и актима битним за утврђивање пореске обавезе.

(2) Пореска пријава подноси се на прописаном обрасцу у року утврђеном прописима којима се уређује обавеза плаћања одређене врсте пореза организационој јединици Пореске управе код које је порески обвезник регистрован.

(3) Пореску пријаву потписује порески обвезник, његов законски заступник или пуномоћник, а ако је пореску пријаву или њен дио припремило друго стручно лице и то лице потписује пореску пријаву и уноси свој индентификациони број.

(4) Пореска пријава поднесена у електронском облику потписује се квалификованим електронским потписом, електронским потписом или електронским потписом издатим од Пореске управе.

(5) Електронски потпис, у смислу овог закона, има исту правну снагу и равноправан је са својеручним потписом и отиском печата, ако је израђен у складу са одредбама закона којим се уређује електронски потпис и ако је потписник писмено прихватио да потписивање електронских пријава врши електронским потписом.

(6) У случају да се пореска пријава подноси поштом, дан предаје пошти препорученом пошиљком сматра се даном подношења пореске пријаве Пореској управи.

(7) Директор Пореске управе, уз сагласност министра, доноси правилник којим прописује поступак, начин и рокове за подношење пореских пријава.

Продужење рока за подношење пореске пријаве

Члан 52.

(1) Пореска управа може пореском обвезнику, на његов писмени захтјев, поднесен прије истека рока за подношење пореске пријаве, одобрити продужење рока за подношење из оправданих разлога (болест, одсуствовање из земље, несрећни случај, елементарна непогода већих размјера и слично), док ти разлози не престану, а најдуже до три мјесеца од дана истека законског рока за подношење пореске пријаве.

(2) О захтјеву за продужење рока за подношење пореске пријаве одлучује Пореска управа у року од осам дана од дана подношења захтјева.

(3) Продужење рока за подношење пореске пријаве не утиче на датум доспијења за плаћање пореске обавезе.

Измјена пореске пријаве Члан 53.

(1) Порески обвезник може измијенити претходно поднесу пореску пријаву ради отклањања грешке или пропуста у поднесеној пријави.

(2) Измјену претходно поднесене пореске пријаве из става 1. овог члана, порески обвезник може извршити најкасније у року од годину дана од дана истека рока за подношење пријаве.

(3) Ако се прије истека рока из става 2. овог члана покрене поступак пореске контроле, претходно поднесу пореску пријаву порески обвезник може измијенити најкасније до дана пријема обавјештења о вршењу пореске контроле, односно од дана отпочињања пореске контроле ако се пореска контрола спроводи без обавјештења.

(4) Изузетно од става 2. овог члана, порески обвезник дужан је да поднесе измијењену пореску пријаву у року од 15 дана од дана извршности одлуке када је, на основу чињеница утврђених рјешењем Пореске управе или другог органа, потребно извршити измјену претходно поднесене пријаве.

(5) Изузетно од става 2. овог члана, пореске пријаве које садрже податке од којих непосредно зависи остваривање права из радних односа и у вези са радним односом, могу се измијенити у року од 15 дана од дана правоснажности одлуке надлежног органа.

(6) Изузетно од ст. 2, 4. и 5. овог члана, пореска пријава се може измијенити најкасније до наступања застаре права на наплату предметне пореске обавезе.

Доспјелост и измирење пореске обавезе Члан 54.

(1) Пореска обавеза сматра се доспјелом на дан утврђен пореским прописима.

(2) Пореску обавезу измирује непосредно порески обвезник, осим у случају када је овим законом или другим пореским прописима одређено да је друго лице одговорно за испуњење пореске обавезе пореског обвезника.

(3) Пореска обавеза измирује се на начин и по поступку који је прописан овим законом, а измирењем пореске обавезе та обавеза се гаси.

(4) Одредбе о пореској обавези примјењују се и на споредна пореска давања, осим ако је овим законом другачије прописано.

(5) Пореску обавезу може измити и треће лице умјесто пореског обвезника.

Утврђивање пореске обавезе Члан 55.

(1) Утврђивање пореске обавезе је радња којом се констатује постојање појединачне пореске обавезе, порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе.

(2) Пореска обавеза утврђена је евидентирањем пореске обавезе пореског обвезника у евиденцији Пореске управе, након:

1) пријема пореске пријаве од пореског обвезника у којој је обвезник исказао своју пореску обавезу,

2) доношења рјешења за плаћање пореске обавезе.

(3) Пореска пријава из става 2. овог члана постаје извршна исправа истеком рока за плаћање њоме утврђене обавезе.

(4) На основу извршних исправа из става 2. овог члана, Пореска управа, по службеној дужности, покреће и води поступак принудне наплате у складу са одредбама овог закона.

Рјешење о плаћању пореске обавезе Члан 56.

(1) Рјешењем о плаћању пореске обавезе након извршене пореске контроле Пореска управа утврђује пореску обавезу и налаже пореском обвезнику да плати утврђену пореску обавезу у року од 30 дана од дана достављања рјешења.

(2) Рјешење из става 1. овог члана не доноси се за обавезе пријављене у смислу члана 55. став 2. тачка 1) овог закона.

(3) Ако два или више лица солидарно одговарају за обавезу, онда се рјешење за плаћање пореске обавезе доноси за свако од њих, а плаћање цјелокупне обавезе може вршити било које од њих.

Престанак пореске обавезе Члан 57.

(1) Пореска обавеза престаје:

- 1) измирењем – плаћањем или давањем умјесто плаћања у складу са законом,
- 2) наплатом пореза,
- 3) застарјелошћу права на утврђивање и наплату пореске обавезе,
- 4) на други начин прописан законом.

(2) Уплата пореза и споредних пореских давања врши се на прописане уплатне рачуне.

ГЛАВА VIII ПОСТУПАК ПЛАЋАЊА ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА

1. Редовна наплата пореских обавеза

Наплата пореза Члан 58.

(1) Наплата пореза, у смислу овог закона, јесте редовна наплата и принудна наплата.

(2) Редовна наплата пореза подразумијева плаћање пореске обавезе у прописаном року или у року наложеним рјешењем за плаћање.

(3) Принудна наплата предузима се након истека законског рока за плаћање пријављених пореских обавеза или истеком рока за плаћање утврђених извршним рјешењем из члана 56. овог закона.

(4) Одредбе о наплати пореза примјењују се и на наплату споредних пореских давања.

Начин плаћања пореских обавеза
Члан 59.

(1) Плаћање пореске обавезе врши се посредством банке, преносом новчаних средстава на прописане уплатне рачуне јавних прихода, у роковима прописаним пореским прописима.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, плаћање у сврху измирења пореске обавезе може се извршити:

- 1) куповином таксених маркица или других вриједносних папира у којима је садржана пореска обавеза,
- 2) компензацијом, у складу са пореским прописима,
- 3) преносом одузете имовине на Републику након спроведеног поступка принудне наплате,
- 4) на други прописани начин.

Дан плаћања пореских обавеза
Члан 60.

(1) Даном плаћања обавезе сматра се дан када је уплата обавезе примљена на одговарајући рачун.

(2) Даном плаћања обавезе обвезника сматра се и дан када је банка од обвезника примила налог за пренос средстава са рачуна обвезника на одговарајући рачун, под условом да постоје довољна средства на рачуну обвезника, а банка је овлашћена да пренесе средства на одговарајуће рачуне.

(3) Банка извршава налог лица за пренос средстава у сврху плаћања обавеза све док постоји довољно средстава на рачуну тог лица, у складу са својим законским овлашћењима.

(4) Налог за пренос којим се налаже плаћање обавезе, банка је дужна да изврши у року од једног радног дана од дана пријема налога за пренос средстава.

Редослијед плаћања пореских обавеза
Члан 61.

(1) Порески обвезник, приликом уплате, одређује коју врсту пореске обавезе или споредног пореског давања плаћа, без назначивања периода за који се плаћа обавеза.

(2) Распоред уплаћеног износа врши се редослиједом, прво износ пореза према року доспијећа за плаћање, почев од најраније доспјеле обавезе за плаћање, а затим камата на износ пореске обавезе.

(3) У поступку принудне наплате распоред наплаћеног износа врши се редослиједом: трошкови поступка, доприноси, остали главни дуг, те износ камате.

Привремено обезбјеђење наплате пореских обавеза
Члан 62.

(1) Ради обезбјеђења наплате пореске обавезе чије је постојање учињено вјероватним, а постоји опасност да порески обвезник остујети, односно отежа њену наплату, Пореска управа може закључком установити привремене мјере за обезбјеђење наплате.

(2) Закључак из става 1. овог члана садржи и образложење због чега Пореска управа сматра да постоји опасност да порески обвезник осујети наплату недоспјеле пореске обавезе, а постаје извршан достављањем пореском обвезнику.

(3) Мјере обезбјеђења у смислу овог закона су:

1) забрана располагања покретним стварима, која се извршава достављањем закључка о одређивању мјере обезбјеђења органу надлежном за вођење регистра покретних ствари, ради уписа забране у одговарајући регистар покретних ствари,

2) забрана располагања непокретностима, која се извршава достављањем закључка о одређивању мјере обезбјеђења органу надлежном за вођење регистра непокретности ради уписа забиљежбе у одговарајући регистар непокретности,

3) забрана располагања средствима на рачунима пореског обвезника, која се извршава слањем банци закључка о одређивању мјере обезбјеђења.

Обезбјеђење потраживања (законска хипотека)

Члан 63.

(1) У случају да порески обвезник не плати пореску обавезу истеком законског рока за плаћање пријављених обавеза или у року одређеном у извршном рјешењу о утврђивању обавезе, Пореска управа покреће поступак успостављања законске хипотеке на непокретностима обвезника у корист Пореске управе ради обезбјеђења наплате обавеза истеком рока за плаћање пореских обавеза.

(2) Законска хипотека заснива се даном укњижбе у регистру непокретности и брише се након измирења исплаћених пореских обавеза.

(3) Пореска управа има право и обавезу да судским путем наплати пореске обавезе из вриједности непокретности на којој је укњижена хипотека.

(4) Пореска управа прикупља, по службеној дужности, све релевантне информације о постојању имовине на којој се може успоставити заложно право, односно хипотека, достављањем захтјева за достављање података надлежним органима и организацијама које воде јавне регистре о имовини пореских обвезника, те вршењем пописа имовине, ако је то неопходно, у складу са овим законом.

Опомена за плаћање

Члан 64.

(1) Пореска управа телефонским путем или електронском поштом обавјештава пореског обвезника ако у цијелости или дјелимично није пријавио или након доспјелости није измирио пореску обавезу и о томе се сачињава службена забиљешка која се улаже у спис предмета.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, Пореска управа може опомену доставити поштом.

Пореска камата

Члан 65.

(1) На износ пореске обавезе која није плаћена у прописаном року, порески обвезник дужан је да плати камату која се обрачунава по стопи од 0,03% дневно, укључујући и обавезе за које је одобрено одгађање плаћања у складу са одредбама посебног закона.

(2) Камата се обрачунава од наредног дана од дана доспијећа до дана измирења пореске обавезе, а на износ преплате, од дана истека рока за њен поврат.

(3) Пореска управа је дужна да обрачуна камату у свим актима којима се налаже плаћање пореских обавеза, укључујући и камату до коначног рока уплате одређеног рјешењем о одгађању плаћања доспјелих пореских обавеза.

Позитивна камата Члан 66.

(1) У случају када је Пореска управа дужна да изврши поврат преплаћене обавезе, обрачунаће и платити камату пореском обвезнику у складу са чланом 65. став 1. овог закона за период од истека 30 дана дана од предаје захтјева за поврат преплате до дана уплате поврата.

(2) Пореске уплате извршене унапријед, као и обавезе које обустављају порески посредници не сматрају се плаћеним прије дана доспијећа обавезе за коју је плаћање извршено.

(3) Преплата обавезе која се користи за плаћање друге обавезе, сматра се да је враћена на дан доспијећа оне обавезе за чије плаћање се користи.

2. Принудна наплата пореских обавеза

Појам и покретање поступка принудне наплате Члан 67.

(1) Поступак принудне наплате пореских обавеза Пореска управа покреће по службеној дужности, доношењем рјешења о принудној наплати, након истека рока за плаћање пријављених пореских обавеза, или рока за плаћање из извршног рјешења о утврђивању пореских обавеза.

(2) Пореска управа врши принудну наплату свих пореза и споредних пореских давања за чију наплату је надлежна у смислу пореских прописа, као и принудну наплату на основу извршног акта другог органа, ако је законом на основу којег је тај акт донесен прописано да Пореска управа спроводи поступак принудне наплате.

(3) Поступак принудне наплате спроводи Пореска управа у складу са одредбама овог закона и на њему заснованих подзаконих прописа.

(4) Рјешење из става 1. овог члана, осим садржаја утврђеног прописом којим се уређује општи управни поступак, садржи и: основ пореске обавезе, назначење акта који се принудно извршава, износ неизмирене пореске обавезе са обрачунатом каматом од дана доспијећа пореске обавезе за плаћање до дана доношења рјешења о принудној наплати и износ трошкова поступка, односно садржи износ новчане казне која се принудно наплаћује и износ трошкова поступка, као и средства и мјере принудне наплате и начин вршења принудне наплате.

(5) Рјешењем о принудној наплати Пореска управа предузима све мјере и средства принудне наплате која су примјенљива у конкретном случају, са знаком на који начин се или евентуално којим редослиједом се предузимају те мјере, водећи рачуна о економичности и ефикасности поступка принудне наплате.

(6) Против рјешења о принудној наплати пореза може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

(7) Жалбом на рјешење о принудној наплати не може се оспоравати законитост акта који се извршава.

(8) Пореска управа неће донијети рјешење о принудној наплати ако је порески обвезник поднио захтјев за одгађање плаћања пореског дуга у складу са одредбама посебног закона, док се не одлучи о том захтјеву.

Прекид поступка принудне наплате
Члан 68.

(1) Поступак принудне наплате прекида се у сљедећим случајевима:

1) када се покрене стечајни или ликвидациони поступак над пореским обвезником,

2) када се рјешењем Пореске управе констатује привремена несолвентност пореског обвезника,

3) подношењем потпуног захтјева за одгођено плаћање пореских обавеза.

(2) У случају из става 1. овог члана, Пореска управа доноси закључак о прекиду поступка принудне наплате.

(3) Након престанка разлога за прекид поступка принудне наплате из става 1. овог члана, Пореска управа доноси закључак којим констатује да су престали разлози за прекид и да се поступак принудне наплате наставља, а у случају да је дошло до брисања пореског обвезника из регистра, поступак принудне наплате се обуставља.

Обустављање поступка принудне наплате
Члан 69.

(1) Поступак принудне наплате обуставља се ако:

1) рјешење за плаћање пореза које се принудно извршава или рјешење о принудној наплати буду поништени, или рјешење за плаћање пореза буде замијењено новим рјешењем,

2) порески обвезник накнадно плати дуговану обавезу, укључујући настале трошкове у складу са овим законом,

3) се пореском обвезнику одобри одгођено плаћање пореског дуга или се одобри претварање пореског дуга у власнички удио у складу са одредбама посебног закона,

4) се пореском обвезнику одобри одгођено плаћање пореских обавеза од органа надлежног за утврђивање тих обавеза.

(2) У случају из става 1. овог члана, Пореска управа доноси закључак о обустави поступка принудне наплате.

Изузеће због неисплативости
Члан 70.

(1) Принудна наплата се не врши ако су трошкови принудне наплате већи од вриједности предмета принудне наплате.

(2) Принудна наплата се врши у оној мјери која је потребна за намирење цјелокупног износа пореске обавезе.

Изузеће предмета у принудној наплати
Члан 71.

Предмет принудне наплате не могу бити ствари и примања физичких лица изузети од извршења у складу са прописом којим се уређује извршни поступак.

Трошкови поступка принудне наплате
Члан 72.

(1) Трошкови принудне наплате падају на терет пореског обвезника и утврђују се у висини од 5% од износа пореске обавезе која се у поступку наплаћује, али не мање од 50 КМ.

(2) Ако порески обвезник плати пореску обавезу након покретања поступка принудне наплате, не ослобађа се плаћања трошкова принудне наплате из става 1. овог члана.

(3) Трошкови принудне наплате уплаћују се на рачун принудне наплате који води Пореска управа.

Средства и предмети принудне наплате
Члан 73.

(1) Принудна наплата пореских обавеза спроводи се против пореског обвезника на сљедећим предметима, односно средствима извршења:

1) на новчаним средствима – готовини – пленидбом, односно одузимањем од пореског обвезника новчаних средстава – готовине,

2) на новчаним средствима – на рачунима – преносом новчаних средстава са рачуна пореског обвезника на рачун принудне наплате и обавезивањем банке код које се воде рачуни пореског обвезника да тај пренос изврши,

3) на новчаним потраживањима пореског обвезника, укључујући и потраживање плате, пензије и другог личног примања – одређивањем преноса новчаног потраживања пореског обвезника од његовог дужника и обавезивањем обвезниковог дужника да пренесено потраживање уплати на рачун принудне наплате,

4) на хартијама од вриједности – пленидбом хартија од вриједности, те обавезивањем институције која њима управља да их прода под најбољим условима на тржишту и да износ остварен продајом, по одбитку провизије и трошкова продаје, уплати на рачун принудне наплате,

5) на свим покретним стварима пореског обвезника – пленидбом, односно одузимањем од пореског обвезника покретних ствари и њиховом продајом, односно преносом права својине на Републику,

6) на неновчаним потраживањима пореског обвезника (потраживање робе, опреме, других покретних ствари) – одређивањем преноса неновчаног потраживања пореског обвезника од његовог дужника и обавезивањем обвезниковог дужника да пренесено потраживање испуни Пореској управи, односно да потраживану робу и друге ствари испоручи доносиоцу рјешења о преносу потраживања,

7) на непокретностима – укњижбом заложног права (хипотеке) на непокретностима пореског обвезника, подношењем надлежном суду приједлога за извршење продајом непокретности и уплатом новчаног износа добијеног продајом непокретности на одговарајући рачун принудне наплате,

8) на другим имовинским правима пореског обвезника – пленидбом и уновчењем.

(2) У случају да дужник пореског обвезника не уплати на рачун принудне наплате новчано потраживање за које је одређен пренос из става 1. тачка 3) овог члана, а исплати га пореском обвезнику, Пореска управа рјешењем одређује принудну наплату пореских обавеза из имовине дужника пореског обвезника у висини пренесеног потраживања.

(3) Влада доноси уредбу којом прописује расподјелу и намјену средстава остварених од трошкова принудне наплате.

Принудно извршење преплаћених пореских обавеза Члан 74.

(1) Пореска управа је овлашћена и за принудно извршење рјешења о одобравању поврата преплате пореском обвезнику, када порески повјерилац, односно корисник јавних прихода који је дужан да из својих средстава изврши поврат преплате не поступи по извршном рјешењу Пореске управе о одобравању поврата преплате.

(2) Извршење из става 1. овог члана спроводи се на новчаним средствима обвезника поврата преплате на рачуну код банке, преносом одговарајућег износа на рачун пореског обвезника коме је одобрен поврат преплате обавезе и обавезивањем банке да тај пренос изврши.

Право трећег лица у поступку принудне наплате Члан 75.

(1) Треће лице које тврди да има право својине, или заложно право на свим или појединим заплијењеним покретним стварима, може поднијети Пореској управи захтјев да се те ствари изузму из предмета принудне наплате.

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана, треће лице је дужно да приложи и доказе о свом праву на стварима за које тражи да се изузму из предмета принудне наплате.

(3) Захтјев из става 1. овог члана треће лице може поднијети до дана продаје ствари на које се потраживање трећег лица односи, односно до дана преноса тих ствари у имовину Републике.

(4) Продаја или пренос ствари на имовину Републике, у случају из става 1. овог члана, одгађа се до окончања поступка по захтјеву за њихово изузимање из предмета принудне наплате.

Попис покретних ствари Члан 76.

(1) Порески извршилац овлашћен је да ради пописивања покретних ствари у циљу њихове заплене, уђе на земљиште и у просторије у којима порески обвезник обавља своју пословну дјелатност.

(2) Порески извршилац има обавезу да приликом уласка на земљиште, или у пословне просторије пореског обвезника покаже легитимацију, и пореском обвезнику да на увид акт којим се налаже вршење пописа покретних ствари и њихова заплена.

(3) Ако порески обвезник не дозволи пореском извршиоцу да уђе у стан, или другу просторију ради вршења пописа, процјене и заплене покретних ствари које се налазе у стану или другој просторији, Пореска управа подноси захтјев надлежном суду за доношење рјешења којим се пореском извршиоцу дозвољава улазак у стан или друге просторије.

(4) Уз захтјев из става 3. овог члана прилаже се извршно рјешење Пореске управе из чл. 56. и 67. овог закона.

(5) Попис покретних ствари из става 1. овог члана спроводи се у присуству два пунољетна свједока.

(6) Предност у попису и пленидби имају ствари које се према оцјени пореског извршиоца најлакше могу уновчити.

Процјена покретних ствари

Члан 77.

- (1) Процјену пописаних ствари врши порески извршилац током пописа.
- (2) Пореска управа може одредити друго стручно лице као процјенитеља или прибавити извјештај о цијени ствари од стручних институција или организација.
- (3) Пописана покретна ствар одузима се од пореског обвезника у тренутку пописа.
- (4) О извршеном попису, заплени и процјени сачињава се записник.
- (5) Записник из става 4. овог члана доставља се пореском обвезнику.
- (6) На записник из става 4. овог члана порески обвезник може изјавити приговор у року од три дана од дана достављања записника.
- (7) Поступак принудне наплате одгађа се до доношења рјешења по приговору.
- (8) Жалба против рјешења из става 7. овог члана не одгађа његово извршење.
- (9) Заплена покретних ствари врши се уз асистенцију овлашћених полицијских службеника Министарства унутрашњих послова.
- (10) Министар, на приједлог директора Пореске управе, доноси правилник којим прописује начин и поступак вршења процјене и заплене покретних ствари у поступку принудне наплате.

Продаја покретних ствари

Члан 78.

- (1) Покретне ствари продају се усменим јавним надметањем (у даљем тексту: лицитација), у којем учествују најмање два понуђача, а у случајевима предвиђеним овим законом, непосредном погодбом између купца и Пореске управе, о чему се доноси закључак.
- (2) Покретне ствари продају се у виђеном стању.
- (3) Ако је покретна ствар подложна кварењу или ако њено чување изискује велике трошкове, Пореска управа ту ствар продаје непосредном погодбом, без одгађања, по цијени која не може бити нижа од једне трећине процијењене вриједности покретне ствари.
- (4) Оглашавање продаје заплијењених покретних ствари врши се најкасније у року од три дана од дана извршене процјене њихове вриједности најмање у једном дневном листу који се дистрибуира на територији цијеле Републике, и на интернет страници Пореске управе.
- (5) Порески обвезник, лица запослена у Пореској управи и са њима повезана лица не могу бити купци ствари из става 1. овог члана.

Лицитациона цијена

Члан 79.

- (1) На првој лицитацији, покретна ствар се не може продати по цијени нижој од 75% процијењене вриједности, а почетна цијена је у висини процијењене вриједности имовине.
- (2) У случају да се покретна ствар не прода на првој лицитацији, одређује се и заказује друга, најкасније у року од осам дана од дана одржавања прве лицитације.
- (3) На другој лицитацији покретна ствар се не може продати по цијени нижој од 50% утврђене процијењене вриједности.

(4) Ако покретна ствар не буде продата и на другој лицитацији, одређује се трећа лицитација, најкасније у року од осам дана од дана одржавања друге лицитације.

(5) На трећој лицитацији покретна ствар не може се продати по цијени нижој од једне трећине процијењене вриједности покретне ствари.

Пренос након продаје покретних ствари

Члан 80.

(1) Након продаје заплијењених ствари, Пореска управа купцу, послије извршене уплате износа за који му је покретна ствар продата, издаје потврду о продаји ствари којим се купцу потврђује да је на њега пренесено право својине и да је правни основ стицања права својине куповина ствари у поступку принудне наплате пореза.

(2) Поступак продаје заплијењених ствари прекида се када постигнута цијена достигне висину дуговане пореске обавезе, а преостале ствари враћају се пореском обвезнику.

(3) Ако продаја заплијењених ствари није успјела посредством лицитације, као и непосредном погодбом, ствари се рјешењем Пореске управе преносе у својину Републике.

(4) О одржаним лицитацијама и о продаји заплијењених ствари непосредном погодбом сачињава се записник.

Пренос ствари на Републику

Члан 81.

У случају преноса покретних ствари у својину Републике у сврху измирења пореских обавеза, пореска обавеза која је била предмет принудне наплате сматра се измиреном у износу од једне трећине од процијењене вриједности ствари.

Несолвентност пореског обвезника

Члан 82.

(1) Када се у поступку принудне наплате утврди да порески обвезник нема имовину из које се порески дуг принудном наплатом може намирити, односно да му је имовина која се предаје Републици по вриједности мања од пореског дуга, Пореска управа рјешењем констатује његову привремену несолвентност.

(2) Несолвентност из става 1. овог члана подлијеже ревизији најмање једном годишње.

(3) Ако порески обвезник накнадно постане солвентан, Пореска управа укида рјешење о проглашеној несолвентности и наставља поступак принудне наплате.

(4) Констатовање привремене несолвентности пореског обвезника не спречава Пореску управу да спроводи мјере принудне наплате против других одговорних лица.

ГЛАВА IX ДРУГИ НАЧИНИ ПРЕСТАНКА ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Застарјелост утврђивања пореских обавеза Члан 83.

(1) Утврђивање пореске обавезе, рјешењем Пореске управе, може се извршити у року од пет година од дана подношења пореске пријаве, односно од дана доспијећа пореске обавезе, рачунајући од дана који је касније наступио.

(2) Рок из става 1. овог члана прекида се даном отпочињања поступка утврђивања пореске обавезе и траје непрекидно, без обзира на дужину трајања управног поступка, управног спора или других поступака чији исход може бити понављање првостепеног поступка утврђивања пореске обавезе рјешењем Пореске управе.

(3) Захтјев за урачунавање преplate обавезе у испуњење будуће обавезе или за поврат преплаћене обавезе може се поднијети у року од три године од дана пријема обавјештења о преplати пореских обавеза.

(4) За утврђивање чињеница у пореском поступку које су релевантне за утврђивање обавезе не примјењују се рокови застарјелости.

Застарјелост према трећим лицима и застарјелост поврата преplate Члан 84.

Рок застарјелости из члана 83. став. 1. овог закона примјењује се и на лица која су одговорна за обавезе пореског обвезника, а рок из става 3. истог члана на обвезника поврата преplate пореских обавеза.

Застарјелост наплате пореских обавеза Члан 85.

(1) Утврђена обавеза може се наплатити принудно или судским путем у року од десет година од дана извршности пријављене пореске обавезе, односно од дана правоснажности рјешења о плаћању пореских обавеза.

(2) Изузетно од рокова застарјелости прописаних овим законом, право Пореске управе на утврђивање и наплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање не застаријева.

Урачунавање времена претходника Члан 86.

У вријеме застарјелости рачуна се и вријеме које је протекло у корист претходника пореског обвезника, односно претходника лица одговорног за обавезе пореског обвезника или претходника обвезника поврата пореске обавезе.

Утврђивање застарјелости по службеној дужности Члан 87.

(1) Службена лица која воде првостепени и другостепени порески поступак дужна су да по службеној дужности пазе на застаријевање.

(2) У случају да се утврди да је наступила застарјелост одређених обавеза, Пореска управа те обавезе отписује у цијелости.

Обавјештење о преплати пореских обавеза
Члан 88.

(1) Пореског обвезника који је преплатио своју обавезу, Пореска управа обавјештава о преплати најкасније у року од 30 дана од дана уплате износа пореза који представља преплату.

(2) У обавјештењу се наводи укупан износ преплате, износ преплате којим се може измирити друга обавеза и износ преплате којим се може измирити будућа обавеза, или преплаћени износ вратити обвезнику.

Аутоматско измирење износом преплате
Члан 89.

(1) У случају да се утврди да постоје друге доспјеле а неизмирене обавезе пореског обвезника, износом преплате се аутоматски измирују његове друге доспјеле обавезе, а порески обвезник се о тој чињеници обавјештава.

(2) Друга обавеза која је измирена износом преплате у складу са ставом 1. овог члана, сматра се плаћеном на дан уплате која је резултирала преплатом.

(3) Ако је друга пореска обавеза већа од износа преплате, онда се намирење те пореске обавезе врши на начин прописан чланом 61. овог закона.

Поврат преплаћеног износа пореских обавеза
Члан 90.

(1) Ако је износ преплате којим се измирује друга обавеза пореског обвезника већи од те обавезе, а обвезник нема друге доспјеле обавезе, може искористити разлику преплате за измиривање будућих обавеза или ће се извршити поврат разлике преплате.

(2) О захтјеву за поврат преплате у смислу става 1. овог члана Пореска управа је дужна да одлучи у року од 30 дана од дана пријема захтјева.

ГЛАВА X

ПОРЕСКА КОНТРОЛА

Појам пореске контроле
Члан 91.

Пореска контрола је поступак провјере и утврђивања законитости и правилности пријављивања и плаћања пореских обавеза, као и поступак провјере правилности и законитости поступања по пореским прописима, а који врше овлашћена службена лица у Пореској управи.

Инспектори Пореске управе
Члан 92.

(1) Овлашћена службена лица у Пореској управи су инспектори Пореске управе, који су дужни да посједују службену легитимацију и значку, и порески извршиоци, који су дужни да посједују службену легитимацију.

(2) На радноправни статус инспектора и извршилаца примјењују се општи прописи којима се уређује радноправни статус државних службеника у републичким органима управе.

(3) Послове инспектора може обављати лице које осим општих и посебних услова неопходних за заснивање радног односа у републичком органу управе на радном мјесту државног службеника, посједује сертификат за обављање инспекцијских послова и које има најмање:

1) двије године искуства у струци или једну годину искуства на инспекцијским пословима за звање млађег инспектора,

2) три године искуства у струци и двије године искуства на инспекцијским пословима за звање инспектора,

3) четири године искуства у струци и три године искуства на инспекцијским пословима за звање вишег инспектора.

(4) Осим случајева из члана 10. став 2. овог закона, инспектор Пореске управе одговоран је за тежу повреду радних дужности и у случају када не предузме мјере или радње које је дужан да предузме приликом вршења инспекцијског надзора.

(5) Министар доноси правилник којим прописује услове, начин и поступак издавања сертификата из става 3. овог члана.

(6) Директор Пореске управе, уз сагласност министра, доноси правилник којим прописује изглед и начин издавања службене легитимације и значке овлашћеним службеним лицима из става 1. овог члана.

Права и обавезе инспектора

Члан 93.

У вршењу инспекцијског надзора, инспектор Пореске управе има овлашћење и обавезу да:

1) обавијести субјекта надзора о обављању инспекцијског прегледа, осим ако би обавјештење умањило успјешност инспекцијског надзора,

2) покаже легитимацију субјекту надзора, односно одговорном или другом овлашћеном лицу субјекта надзора,

3) позна субјекта надзора са правима која може да користи у поступку инспекцијског прегледа,

4) саслуша странке и свједоке у поступку,

5) прегледа пословне просторије у којима се налазе или се претпоставља да се налазе књиге и евиденције или други предмети потребни за спровођење и извршење пореских прописа, те да прегледа књиге и евиденције,

6) привремено изузме документацију, књиге и евиденције или фото-копије, те друге предмете потребне за спровођење и извршавање пореских закона, док траје поступак пореске контроле, уз издавање потврде о изузимању документације,

7) налаже предузимање одговарајућих мјера и радњи, односно забрани вршење одређених радњи, с циљем потпунијег утврђивања чињеничног стања и обезбјеђења наплате пореских обавеза,

8) о извршеном инспекцијском прегледу сачини записник,

9) донесе акт у управном поступку,

10) за привремено одузету документацију, односно привремено или трајно одузете предмете и друге ствари изда потврду о одузимању,

11) забрани обављање дјелатности, као и да запечати објекат,

12) изда прекршајни налог,

13) поднесе захтјев за покретање прекршајног поступка,

14) поднесе извјештај надлежном тужилаштву у случају да у поступку контроле постоје основи сумње у извршење кривичног дјела,

15) предузиме и друге мјере и радње за које је овлашћен овим и другим прописима.

Врсте пореске контроле Члан 94.

(1) Врсте пореске контроле су:

- 1) канцеларијска контрола,
- 2) теренска контрола,
- 3) посебна контрола,
- 4) информативна контрола,
- 5) контрола нерегистрованог субјекта.

(2) Канцеларијска контрола траје најдуже осам радних дана од дана њеног почетка одређеног у налогу за контролу.

(3) Теренска контрола траје најдуже 20 радних дана од дана њеног почетка одређеног у налогу за појединачну контролу, а изузетно се може продужити, о чему одлучује руководилац организационе јединице у чијој мјесној надлежности је контролисани порески обвезник, односно директор Пореске управе, ако је надлежност за контролу у сједишту Пореске управе.

(4) Посебна контрола представља провјеру законитости и правилности примјене пореских прописа, осим провјере законитости и правилности пријављивања, испуњавања и утврђивања пореских обавеза.

(5) Информативна контрола представља провјеру података и чињеница по захтјеву других органа као и лица која имају оправдан интерес, те провјеру података и чињеница од значаја за вођење пореског поступка.

(6) Изузетно од става 5. овог члана, службена лица пореске управе могу спроводити информативну контролу без посебног захтјева органа или лица у случају контроле приређивача игара на срећу у вези са правилношћу плаћања обавеза и приређивања игара на срећу.

(7) Контрола нерегистрованог субјекта врши се у складу са прописом којим се уређује рад инспекција у Републици.

(8) Директор Пореске управе, уз сагласност министра, доноси правилник којим се прописују начин и поступак вршења контрола.

План пореских контрола Члан 95.

(1) Пореска контрола врши се на основу годишњег и мјесечног плана, односно ванредног плана, који доноси директор Пореске управе, а који је заснован на процјени ризика пореског обвезника.

(2) Пореска контрола може се вршити и без плана из става 1. овог члана, у случају када Пореска управа утврди да је то неопходно због предмета контроле.

(3) При утврђивању плана из става 1. овог члана врши се и процјена утицаја пореске контроле на ефикасност наплате пореза у одређеним дјелатностима.

(4) Изузетно од става 1. овог члана, министар може захтијевати од директора Пореске управе доношење ванредног плана контроле у случају да постоје претпоставке које упућују на повећан обим избјегавања плаћања пореских обавеза.

Канцеларијска пореска контрола
Члан 96.

(1) Канцеларијска контрола представља скуп радњи којима Пореска управа провјерава тачност података исказаних у пореској пријави, рачуноводственим и другим извјештајима пореског обвезника, те усклађеност са законом, односно другим прописом, а ради правилног и тачног утврђивања пореске обавезе.

(2) Канцеларијску контролу врши порески инспектор у просторијама Пореске управе, на основу налога за контролу.

(3) Након извршене канцеларијске контроле, порески инспектор сачињава записник, који доставља пореском обвезнику у року од три дана од дана сачињавања.

(4) Записник из става 3. овог члана представља доказ о спроведеним радњама у току поступка канцеларијске контроле, а садржи: датум, мјесто, вријеме вршења канцеларијске контроле, назначење пореског обвезника и његове идентификационе податке, радње које су извршене, доказе који су изведени у поступку, чињенице битне за утврђивање обавезе, а странице записника се означавају редним бројем и потписују их порески обвезник и порески инспектор.

(5) У случају да порески обвезник одбије да потпише записник, порески инспектор о томе сачињава службену забиљешку, која чини саставни дио записника и такав записник представља релевантан доказ о спроведеним радњама у пореском поступку.

(6) Порески обвезник може уложити примједбе на записник у року од три дана од дана достављања записника.

(7) У случају да се на основу изнесених примједба врше измјене записника, порески инспектор сачињава допуну записника.

(8) У случају да порески инспектор сматра да изнесене примједбе не могу бити од утицаја на записник, о томе се изјашњава у рјешењу.

(9) На основу записника и допуне записника, порески инспектор доноси рјешење којим се утврђују обавезе и налаже њихово плаћање у складу са овим законом.

Обавезе пореских обвезника у поступку канцеларијске контроле
Члан 97.

(1) Порески обвезник дужан је да на позив Пореске управе, непосредно или посредством пуномоћника, учествује у поступку канцеларијске контроле и да пружи тражена објашњења и документацију у року који одреди Пореска управа.

(2) Неодазивање позиву из става 1. овог члана не одгађа поступак канцеларијске контроле.

Теренска пореска контрола
Члан 98.

(1) Теренска контрола представља скуп радњи којима Пореска управа провјерава законитост и правилност испуњавања пореских обавеза од пореских обвезника.

(2) Теренску контролу обавља порески инспектор на основу налога за контролу.

(3) Порески обвезник обавјештава се о контроли најкасније три дана прије дана почињања контроле.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, директор Пореске управе може наложити контролу којој се приступа без обавјештавања пореског обвезника, ако оцијени да

постоје сумње да би се та контрола могла на било који начин осујетити, или ако би обавјештавање о контроли могло битно утицати на утврђивање и плаћање пореза.

Мјесто вршења теренске контроле Члан 99.

(1) Теренска контрола врши се у пословним просторијама пореског обвезника, или на другом мјесту, зависно од предмета контроле.

(2) Порески обвезник дужан је да, ако се теренска контрола врши у његовим пословним просторијама, обезбиједи одговарајуће мјесто за рад пореског инспектора.

(3) Ако не постоји одговарајући простор за вршење теренске контроле у пословним просторијама пореског обвезника, контрола се може обавити на другом мјесту које одреди Пореска управа, у складу са ставом 1. овог члана.

Вријеме вршења теренске контроле Члан 100.

(1) Теренска контрола обавља се у току радног времена пореског обвезника и Пореске управе, а може се наставити и по истеку радног времена у случају ако је контрола почела у току радног времена и ако порески обвезник на то пристане.

(2) Изузетно, теренска контрола може да се обавља у било које вријеме, без пристанка пореског обвезника, ако околности контроле то налажу, односно ако постоји опасност да порески обвезник отежа или осујети контролу, прикрије доказе, те ако се обавља контрола нерегистрованог субјекта или посебна контрола.

Права и обавезе пореских обвезника у поступку теренске контроле Члан 101.

(1) Порески обвезник има право и обавезу да учествује у утврђивању чињеничног стања и даје објашњења и изјаве на захтјев пореског инспектора.

(2) Порески обвезник дужан је да пореском инспектору омогући увид у стање сировина, репродукционог материјала, полупроизвода, готових производа и робе (у даљем тексту: роба) и опреме, као и да омогући увид у пословне књиге, евиденције и другу документацију или исправе.

(3) Ако није у могућности да присуствује теренској контроли, порески обвезник одређује лице које у његово име извршава обавезе из ст. 1. и 2. овог члана.

(4) Неизвршавање обавеза пореског обвезника из ст. 1. до 3. овог члана не одлаже вршење теренске контроле.

(5) Порески инспектор може захтијевати податке, односно увид у документацију и од запослених код пореског обвезника или других лица.

(6) Порески инспектор захтјев из става 5. овог члана саопштава усмено.

(7) Лица из става 5. овог члана дужна су да податке којима располажу, односно документацију учине доступним пореском инспектору.

Записник о извршеној теренској контроли Члан 102.

(1) Порески инспектор сачињава записник о извршеној теренској контроли, који доставља пореском обвезнику у року од три дана од дана завршетка контроле.

(2) Записник из става 1. овог члана представља доказ о спроведеним радњама у току поступка теренске контроле, а садржи: датум, мјесто, вријеме вршења теренске контроле, назначење пореског обвезника и његове идентификационе податке, радње које су извршене, доказе који су изведени у поступку, чињенице битне за утврђивање обавезе, а странице записника се означавају редним бројем и потписују их порески обвезник и порески инспектор.

(3) У случају да порески обвезник одбије да потпише записник, порески инспектор о томе сачињава службену забиљешку, која чини саставни дио записника и такав записник представља релевантан доказ о спроведеним радњама у пореском поступку.

(4) Порески обвезник може уложити примједбе на записник у року од три дана од дана достављања записника.

(5) У случају да се на основу изнесених примједба врше измјене записника, порески инспектор сачињава допуну записника.

(6) У случају да порески инспектор сматра да изнесене примједбе не могу бити од утицаја на записник, о томе се изјашњава у рјешењу.

Утврђивање пореских обавеза рјешењем Пореске управе Члан 103.

(1) Ако се у поступку теренске контроле утврди да порески обвезник није примијенио, или није правилно примијенио прописе приликом утврђивања пореске обавезе које обвезник сам врши, на основу стања утврђеног у записнику, односно допуне записника, доноси се рјешење за плаћање утврђених пореских обавеза из члана 56. овог закона.

(2) Порески инспектор доноси рјешење из става 1. овог члана у року од осам дана од дана достављања записника пореском обвезнику, односно допуне записника о теренској контроли.

(3) На даљи поступак по рјешењу из става 1. овог члана примјењују се одредбе чл. 67. до 85. овог закона.

Посебна контрола Члан 104.

(1) Посебна контрола представља скуп радњи којима Пореска управа провјерава законитост и правилност примјене пореских прописа.

(2) Посебна контрола не обухвата контролу законитости и правилности пријављивања, утврђивања и измиривања пореских обавеза.

(3) Посебна контрола се врши на основу плана контрола и налога, а изузетно, може се вршити без плана и налога за контролу, ако околности контроле то налажу.

(4) Посебна контрола врши се у мјесту гдје обвезник обавља дјелатност, или на било којем другом мјесту које је подобно за вршење контроле.

(5) Посебна контрола врши се у радно вријеме пореског обвезника и Пореске управе, а изузетно у било које вријеме, ако околности контроле то налажу.

(6) Посебна контрола може се вршити и на основу одлуке, односно другог акта Координационог тијела за инспекцијски надзор, заједничким активностима овлашћених инспектора Пореске управе, Републичке управе за инспекцијске послове и Републичке управе за игре на срећу.

Примјена правила поступка посебне контроле
Члан 105.

(1) Правила поступка посебне пореске контроле, прописана овим законом, примјењују се у сљедећим случајевима:

1) у поступку контроле пријављивања обвезника доприноса у Јединственом систему у складу са овим законом,

2) у поступку контроле примјене закона којим се уређују фискалне касе,

3) у другим поступцима контроле, ако је Пореска управа за то овлашћена посебним законом.

(2) Контрола пријављивања обвезника доприноса у Јединствени систем из става 1. тачка 1) овог члана врши се путем рачунара и других електронских уређаја који омогућавају сталну везу са сервером Пореске управе и Јединственим системом у реалном времену.

(3) У циљу спровођења контроле из става 1. тачка 1) овог члана, обвезник доприноса је дужан лицу које спроводи контролу ставити на увид личну карту или другу личну исправу, на основу које се могу утврдити подаци потребни за контролу.

(4) Ако обвезник доприноса у току контроле из става 1. тачка 1) овог члана не посједује личну карту или другу личну исправу, подаци потребни за контролу се могу утврђивати и на други начин (изјавом свједока, контролисаног обвезника доприноса и слично).

Записник и рјешење о извршеној посебној контроли
Члан 106.

(1) О извршеној посебној контроли, порески инспектор сачињава записник на мјесту вршења контроле, који потписује и уручује пореском обвезнику одмах по завршетку контроле.

(2) Записник из става 1. овог члана представља доказ о спроведеним радњама у току посебног поступка, а садржи: датум, мјесто, вријеме вршења посебне контроле, назначење пореског обвезника и његове идентификационе податке, радње које су извршене, доказе који су изведени у поступку, чињенице битне за утврђивање неправилности, а странице записника се означавају редним бројем и потписују их порески обвезник и порески инспектор.

(3) Поступку посебне контроле присуствује одговорно, односно овлашћено лице пореског обвезника, а у случају да то лице одбије или није у могућности да присуствује поступку посебне контроле, посебна контрола се врши у присуству лица затеченог у мјесту вршења контроле.

(4) У случају да порески обвезник, односно лице које присуствује контроли, одбије да потпише записник, порески инспектор о томе сачињава службену забиљешку, која чини саставни дио записника и такав записник представља релевантан доказ о спроведеним радњама у пореском поступку.

(5) По завршетку израде записника, порески инспектор даје на увид записник контролисаном пореском обвезнику.

(6) У случају да порески обвезник има примједбе, порески инспектор их уноси у записник, и ако утврди да су оправдане, сачињава допуну записника, а ако утврди да нису оправдане, о томе се изјашњава у рјешењу.

(7) Након сачињавања записника, а у случају да у поступку посебне контроле утврди неправилност, порески инспектор доноси усмено рјешење, којим изриче мјере у складу са својим овлашћењима, а што је дужан да констатује у записнику.

(8) Порески инспектор дужан је да у року од три дана од дана доношења усменог рјешења изради писмени отправак тог рјешења и достави га пореском обвезнику.

(9) Против рјешења из става 8. овог члана, порески обвезник може уложити жалбу у року од 15 дана од дана достављања писменог отправка тог рјешења.

(10) Жалба из става 9. овог члана не задржава извршење рјешења, а о жалби одлучује Министарство.

Информативна контрола

Члан 107.

(1) Информативну контролу спроводе службена лица Пореске управе.

(2) Након извршене информативне контроле, службено лице не доноси управни акт, већ о спроведеној контроли сачињава записник.

(3) Записник из става 2. овог члана представља доказ у другим пореским поступцима, као и у поступцима које воде други републички органи.

(4) Записник из става 2. овог члана доставља се пореском обвезнику и лицу по чијем захтјеву је спроведена информативна контрола, а у случају спроведене информативне контроле приређивача игра на срећу, записник се доставља приређивачу код којег је контрола извршена, Републичкој управи за игре на срећу и Министарству.

ГЛАВА XI

ПОСТУПАК ПО ПРАВНОМ ЛИЈЕКУ

Жалба против рјешења Пореске управе

Члан 108.

(1) Против рјешења Пореске управе може се изјавити жалба у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

(2) О жалби против рјешења Пореске управе одлучује Министарство у складу са одредбама овог закона и прописа којим се уређује општи управни поступак.

(3) Жалба се изјављује Министарству посредством првостепеног органа, у складу са прописом којим се уређује општи управни поступак.

Правно дејство жалбе

Члан 109.

(1) Жалба изјављена против рјешења Пореске управе задршава извршење тог рјешења.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, жалба изјављена против рјешења о принудној наплати не задржава извршење тог рјешења.

Другостепени порески поступак

Члан 110.

(1) Другостепени порески поступак спроводе службена лица Министарства у складу са овим законом и законом којим се уређује општи управни поступак.

(2) Другостепени орган, поводом жалбе може:

1) одбацити жалбу – ако је то пропустио да уради првостепени орган,

2) жалбу пореског обвезника одбити као неосновану,

3) поништити првостепено рјешење и вратити предмет на поновни поступак,

- 4) дјелимично поништити првостепено рјешење и вратити га у том дијелу на поновни поступак,
- 5) поништити првостепено рјешење и сам ријешити пореску ствар,
- 6) поништити првостепено рјешење у цијелости или дјелимично,
- 7) измијенити првостепено рјешење.

Трошкови другостепеног поступка
Члан 111.

- (1) Трошкови другостепеног поступка обухватају трошак административне таксе и трошак заступања пуномоћника у складу са овим законом.
- (2) Трошкове из става 1. овог члана сноси жалилац.
- (3) Изузетно од става 2. овог члана, првостепени орган сноси трошак заступања жалиоца ако:
  - 1) је тај трошак био нужен и неопходан, а жалилац је успио у цијелости у поступку,
  - 2) је дјелимично успио у поступку, тада првостепени орган под истим условима сноси трошак правног заступања сразмјерно успјеху у поступку.
- (4) Нужним и неопходним заступањем у другостепеном поступку сматра се састављање поднеска само у случају ако се ради о пореском обвезнику који нема запослених са образовањем у области права или економије, те ако се ради о жалби на рјешење којим се у поступку контроле утврђују пореске обавезе.

ГЛАВА XII
НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Управни надзор
Члан 112.

Надзор над примјеном одредаба овог закона врши Министарство.

Инспекцијски надзор
Члан 113.

- (1) Инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона врши Пореска управа.
- (2) Инспекцијски надзор над примјеном члана 38. ст. 2. и 4. овог закона, осим Пореске управе, врши и Републичка управа за инспекцијске послове, у складу са одредбама овог закона.

Привремена забрана обављања дјелатности због неподношења пријаве у Јединствени систем
Члан 114.

- (1) Ако у току посебне контроле овлашћени инспектор утврди да уплатилац доприноса није поднио пријаву за регистрацију обвезника доприноса у Јединственом систему, на начин и у року прописаном чланом 38. ст. 2. и 4. овог закона, усменим рјешењем уплатиоцу доприноса изриче мјеру забране обављања дјелатности до отклањања неправилности, а најмање у трајању од 15 дана.

(2) Усмено рјешење из става 1. овог члана извршава се одмах, печатењем просторија, постројења, уређаја и друге опреме за рад којом уплатилац доприноса (послодавац) обавља дјелатност.

(3) У случају извршења усменог рјешења печатењем, порески обвезник, односно лице које присуствује контроли, дужно је да осигура изношење кварљивих намирница из простора, те предузме све безбједносне и друге мјере да не би дошло до настанка штете.

(4) Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, мјера забране обављања дјелатности неће се извршити ако порески обвезник у року од 72 сата од изрицања усменог рјешења достави овлашћеном инспектору доказ о уплати новчане казне изречене прекршајним налогом за извршени прекршај утврђен овим законом.

(5) У случају из става 4. овог члана, овлашћени инспектор обуставља управни поступак.

(6) Министар доноси правилник којим прописује поступак и начин извршења мјере забране обављања дјелатности због неподношења пријаве у Јединствени систем.

Поновљени прекршај Члан 115.

(1) Ако у току посебне контроле овлашћени инспектор утврди да уплатилац доприноса није поднио пријаву за регистрацију обвезника доприноса у Јединственом систему на начин и у року прописаном чланом 38. ст. 2. и 4. овог закона, а да му је већ претходно правоснажно изречена санкција за исти прекршај, усменим рјешењем том уплатиоцу доприноса изриче мјеру забране обављања дјелатности до отклањања неправилности, а најмање у трајању од 30 дана.

(2) Усмено рјешење из става 1. овог члана извршава се на начин прописан чланом 114. ст. 2. и 3. овог закона.

Правни лијек Члан 116.

(1) Изузетно од члана 106. став 8. овог закона, против рјешења којим се изриче мјера забране обављања дјелатности из чл. 114. и 115. овог закона, уплатилац доприноса може изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања писменог отправка рјешења.

(2) О жалби из става 1. овог члана рјешава Одбор за рјешавање жалби у поступцима забране обављања дјелатности, у складу са законом којим се уређује рад инспекција у Републици и овим законом.

Прекршаји пореског обвезника, правног лица и предузетника Члан 117.

(1) Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ казниће се за прекршај порески обвезник, правно лице или други субјект, ако:

1) се не региструје у Пореској управи, или ако се не региструје у року и на начин прописан за регистрацију пореских обвезника у Пореској управи или не пријави Пореској управи промјену података у вези са уписом у регистар код Пореске управе (члан 18. тачка 1),

2) не поднесе пореску пријаву, или не поднесе пореску пријаву на начин и у року који је прописан пореским прописима (члан 18. тачка 3),

3) не води пословне књиге и евиденције у складу са пореским прописима (члан 18. тачка б).

(2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај порески обвезник, правно лице или други субјект, ако:

1) не дозволи пореском извршиоцу да уђе у просторије у којима порески обвезник обавља своју пословну дјелатност, а ради вршења пописа и запљене покретних ствари у поступку принудне наплате пореских обавеза (члан 76. став 1),

2) не учествује на позив Пореске управе у поступку канцеларијске контроле, не пружи тражена објашњења, или не достави на захтјев инспектора сву документацију која је потребна за спровођење канцеларијске контроле (члан 18. тачка 11. и члан 97. став 1),

3) не учествује на позив Пореске управе у поступку теренске контроле, не пружи тражена објашњења, или не достави на захтјев инспектора сву документацију која је потребна за спровођење канцеларијске контроле (члан 18. тачка 11. и члан 101. ст. 1. и 2),

4) не омогући пореском инспектору одговарајуће мјесто за вршење теренске контроле (члан 99. став 2),

5) омета службенике Пореске управе у спровођењу законом утврђених дужности (члан 18. тачка 12).

(3) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

(4) Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај из става 2. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

(5) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

(6) Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај из става 2. овог члана предузетник.

Прекршаји пореског обвезника физичког лица Члан 118.

Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај из члана 117. став 1. т. 1) и 2) и став 2. т. 2) и 5) овог закона порески обвезник – физичко лице.

Прекршај због неподношења пријаве у Јединствени систем Члан 119.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 30.000 КМ казниће се уплатилац доприноса – правно лице ако не поднесе пријаву за регистрацију обвезника доприноса у Јединственом систему, на начин и у року прописаном у члану 38. ст. 2. и 4. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се уплатилац доприноса – физичко лице.

(3) За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу.

(4) Прекршајни налог за прекршај из овог члана може, осим Пореске управе, издати и орган који је овим законом овлашћен да врши контролу подношења пријаве у Јединствени систем.

Прекршај обавезе пријављивања, обрачуна и плаћања пореских обавеза
Члан 120.

Новчаном казном у износу од 30% од износа обавезе утврђене у поступку пореске контроле, казниће се за прекршај порески обвезник који није ни пријавио ни платио пореску обавезу (члан 18. т. 3. и 4).

Прекршај банке
Члан 121.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 30.000 КМ казниће се банка, ако:

1) отвори рачун за пореског обвезника без доказа о регистрацији у Пореској управи (члан 41),

2) не изврши блокаду рачуна пореског обвезника по достављању закључка о успостављању привремене мјере обезбјеђења од Пореске управе (члан 62. став 3. тачка 3),

3) не извршава пренос средстава по налогу Пореске управе у поступку принудне наплате (члан 60. ст. 3. и 4, члан 73. став 2. тачка 2. и члан 74. став 2).

(2) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице банке.

Прекршаји других одговорних лица
Члан 122.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не изврши пренос потраживања према свом дужнику на рачун принудне наплате у поступку принудне наплате против његовог дужника, по налогу Пореске управе (члан 73. тачка 3),

2) не изврши продају и пренос износа оствареног продајом хартија од вриједности по налогу Пореске управе (члан 73. тачка 4),

3) по налогу Пореске управе не изврши обавезу (члан 73. тачка 6).

(2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана физичко лице.

Прекршаји органа надлежних за регистре
Члан 123.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се орган надлежан за упис у одговарајући регистар лица која обављају привредну дјелатност, односно који води матичне евиденције и евиденцију пребивалишта физичког лица, ако не пријави или не пријави у року Пореској управи сваку промјену у евиденцијама или регистрима за које су надлежни (члан 40. ст. 1. и 2).

(2) Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у надлежном органу.

ГЛАВА XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети поступци Члан 124.

Порески поступци започети до дана ступања на снагу овог закона, завршиће се према одредбама закона који је био на снази у вријеме када је поступак започет.

Застарјелост у започетим поступцима Члан 125.

Ако је пореска обавеза утврђена, односно наложена рјешењем Пореске управе, или утврђена на основу пореске пријаве, а ти порески акти су постали извршни прије ступања на снагу овог закона, у односу на те обавезе примјењују се рокови о застарјелости за наплату одређени Законом који је био на снази у вријеме наступања извршности рјешења, односно у вријеме када је рок застарјелости за њихову наплату почео да тече.

Пријава за евиденцију имовине у сврху утврђивања пореске основице процјеном Члан 126.

(1) Порески обвезник, физичко лице и лице које обавља самосталну дјелатност дужно је да у року од годину дана од дана почетка примјене овог закона поднесе Пореској управи пријаву за евиденцију укупне имовине у земљи и иностранству, ако је њена вриједност већа од 500.000 КМ.

(2) Имовину, у смислу става 1. овог члана, чине:

1) непокретности (стан, кућа, пословна зграда и просторије, гаража, земљиште и друго),

2) акције, удјели у правном лицу и остале хартије од вриједности,

3) опрема за обављање самосталне дјелатности,

4) моторна возила, пловни објекти и ваздухоплови,

5) штедни улози и готов новац,

6) друга имовинска права.

(3) У пријаву из става 1. овог члана уносе се и подаци о имовини повезаних лица.

(4) Порески обвезник, физичко лице и лице које обавља самосталну дјелатност, чија је имовина из ст. 1. и 2. овог члана већа од 200.000 КМ, али не прелази 500.000 КМ, може да поднесе пријаву за евиденцију имовине.

(5) Пореска управа може, у складу са чланом 28. овог закона, процијенити вриједност имовине исказане у пријави за евиденцију имовине и доставити пореском обвезнику рјешење о процјени.

(6) Пријава за евиденцију имовине служи искључиво за спровођење унакрсне процјене пореске основице из члана 28. овог закона.

(7) Унакрсна процјена примијениће се на разлику између вриједности имовине утврђене у пореској контроли и процијењене, односно пријављене вриједности имовине на начин из става 5. овог члана.

(8) Ако порески обвезник из става 1. овог члана не поднесе пријаву за евиденцију имовине, унакрсна процјена примијениће се на његову цјелокупну имовину.

(9) Пореска управа утврдиће јединствену пореску основицу унакрсном процјеном за период од 1. јануара 2017. до 31. децембра 2019. године физичким лицима и лицима која обављају самосталну дјелатност из овог члана.

(10) Јединствена пореска основица из става 10. овог члана утврђује се као разлика између вриједности имовине на дан 31. децембар 2019. године и на дан 1. јануар 2017. године, умањена за износ пријављеног дохотка и за вриједност имовине прибављене средствима стеченим наслеђем, поклоном или на други законит бестеретан начин, за коју то порески обвезник, односно друго лице истиче и о томе пружи одговарајуће материјалне доказе.

(11) Вриједност имовине на дан 1. јануар 2017. године чини збир укупне вриједности имовине из става 2. овог члана, са стањем на дан 1. јануар 2017. године.

(12) Вриједност имовине на дан 31. децембар 2019. године чини збир укупне вриједности имовине из става 2. овог члана, са стањем на дан 31. децембар 2019. године, увећана за вриједност имовине која је у периоду од 1. јануара 2017. до 31. децембра 2019. године стечена теретно и отуђена теретно или бестеретно.

(13) Пореска управа утврдиће јединствену пореску основицу унакрсном процјеном за период од 1. јануара 2017. до 31. децембра 2019. године и физичким лицима и лицима која обављају самосталну дјелатност, чија укупна вриједност имовине на дан 31. децембар 2019. године прелази 500.000 КМ, сагласно члану 28. овог закона и ст. 10, 11. и 12. овог члана.

(14) Подаци из пријаве за евиденцију укупне имовине из става 1. овог члана представљају пореску тајну.

Доношење правилника Члан 127.

(1) У року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона Влада ће донијети Уредбу о распореду и намјени средстава од трошкова поступка принудне наплате (члан 73. став 3).

(2) У року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, министар ће донијети:

1) Правилник о форми, садржају и начину израде и објављивања извјештаја о раду Пореске управе (члан 11. став 3),

2) Правилник о начину и поступку вођења базе података и категоризације ризичних уплатилаца доприноса у Јединственом систему (члан 14. став 9),

3) Правилник о начину и поступку утврђивања пореске основице процјеном (члан 25. став 3),

4) Правилник о поступку регистрације и идентификације пореских обвезника (члан 40. став 3),

5) Правилник о поступку вршења процјене и запљене покретних ствари у поступку принудне наплате (члан 77. став 10),

6) Правилник о поступку издавања сертификата за обављање инспекцијских послова (члан 92. став 5),

7) Правилник о начину и поступку извршења мјере забране обављања дјелатности због неподношења пријаве у Јединствени систем (члан 114. став 6).

(3) У року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, директор Пореске управе, уз сагласност министра, донијеће:

1) Правилник о поступку, начину и роковима подношења пореских пријава (члан 51. став 7),

2) Правилник о изгледу и начину издавања службене легитимације и значке овлашћеним службеним лицима Пореске управе (члан 92. став 6),

3) Правилник о начину и поступку вршења инспекцијске контроле (члан 94. став 8).

(4) До доношења аката из ст. 1, 2. и 3. овог члана, примјењиваће се подзаконски акти који су били на снази у вријеме ступања на снагу овог закона, ако са њим нису у супротности.

Прибављање сертификата

Члан 128.

Инспектори Пореске управе дужни су да прибаве сертификат за обављање инспекцијских послова у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу правилника из члана 92. став 5. овог закона.

Престанак важења

Члан 129.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о пореском поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 102/11, 108/11, 67/13, 31/14 и 44/16).

Ступање на снагу

Члан 130.

Овај закон се објављује у „Службеном гласнику Републике Српске“, а ступа на снагу 1. јануара 2020. године.

Број:

Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ЗАКОНА О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о пореском поступку Републике Српске садржан је у Амандману XXXII на члан 68. тачка 7. Устава Републике Српске којим је прописано да Република уређује и обезбјеђује банкарски и порески систем.

Чланом 70. став 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.03-020-3703/19 од 5. новембра 2019. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. тачка 7. Устава Републике Српске, којим је прописано да Република уређује и обезбјеђује банкарски и порески систем. Такође, чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Овај закон налази се у Програму рада Народне Скупштине за 2019. годину, а разлози за доношење овог закона садржани су у потреби унапређивања правног нормирања ове значајне области.

Према ставу обрађивача, Закон је као цјелина унапријеђен увођењем начела пореског поступка као принципа од којих ће се полазити у примјени одредаба овог закона и у чијем свјетлу ће се његове одредбе и тумачити, и која ће се као обавезујућа начела односити на пореске службенике, али и обвезнике у свакој фази поступка. Такође, овим законом створен је правни оквир за реализацију пројекта е-регистрације привредних субјеката у Републици Српској. Надлежност Пореске управе прецизирана је на начин да је прописана њена надлежност у вези са контролом законитости и правилности примјене посебних прописа, када је за то овлашћена тим прописом.

Непотпуност у вези са непостојањем прописане узрочно-последичне везе између повезаних лица и пореске обавезе уређена је по угледу на одговарајућа рјешења у земљама у окружењу, на начин да су прецизно одређени случајеви и конкретизоване везе у којима пореску обавезу измирују друга лица као повезана лица.

Законом се, као новина, разрађује и метода за утврђивање пореске основице процјеном, прописујући рокове, износе имовине и поступак. Такође, задржавајући постојећи рок да утврђивање пореске обавезе, која као и до сада застаријева у року од пет година, од дана њеног доспијећа, предвиђено је да се продужава апсолутни рок за утврђивање застарјелости права на наплату пореских обавеза, као и рокови за подношење измијењене пријаве.

Исто тако, предложеним законом мијењају се одређени дијелови пореског поступка у циљу поједностављења процедура и повећања ефикасности у овој комплексној области, што ће позитивно утицати и на Пореску управу и на пореске обвезнике.

Обрађивач је навео да је и прије приступања изради овог закона, као и у току његове израде, обављао консултације са свим категоријама пореских обвезника, као и са Пореском управом Републике Српске која је надлежна за спровођење овог поступка, чије су сугестије уграђене у текст Нацрта овог закона.

Секретаријат за законодавство упутио је одређене сугестије које су допринијеле јасноћи законских формулација, исправљању појединих противрјечности у нормирању и правилном и недвосмисленом прописивању рокова. Такође је указао на обавезу усклађивања текста Закона са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), што је обрађивач у цијелости прихватио.

Будући да је Републички секретаријат за законодавство утврдио да је овај нацрт усклађен са Уставом, правним системом Републике и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљења смо да се Нацрт закона о пореском поступку Републике Српске може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну срадњу број: 17.03-020-3721/19 од 5. новембра 2019. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о пореском поступку Републике Српске (у даљем тексту: Нацрт), установљено је да постоји секундарни извор права ЕУ који, у релевантном дијелу, уређује материју достављеног нацрта, а који је обрађивач узео у обзир приликом његове израде, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „усклађено“.

Нацртом се уређују организација, надлежност, права и обавезе Пореске управе Републике Српске, права и обавезе пореских обвезника, порески поступак, плаћање пореских обавеза, редовна и принудна наплата пореских обавеза, као и други начини престанка пореских обавеза, пореска контрола, посебна контрола, поступак по правном лијеку и надзор и прекршаји из области пореза у Републици Српској.

Будући да је регулисање пореског поступка у оквиру политике опорезивања у праву ЕУ препуштено државама чланицама, обрађивач је приликом израде Нацрта вршио усклађивање са изворима ЕУ *acquis* само у дијелу који се односи на поступак електронског подношења пореске пријаве. Наиме, у члану 51. Нацрта, прописана је могућност подношења пореских пријава електронским путем, потписаних електронским квалификованим потписом или електронским потписом, како је то прописано одредбама Закона о електронском потпису Републике Српске¹. Такође, прописано је да електронски потпис, у смислу овог закона, има исту правну снагу и равноправан је са својеручним потписом и отиском печата, ако је израђен у складу са одредбама поменутог закона и ако је потписник писмено прихватио да потписивање електронских пријава врши електронским потписом. Наведене одредбе Нацрта усклађене су са одредбама члана 25. Регулative 910/2014/ЕУ Европског парламента и Савјета од 23. јула 2014. о електронској идентификацији и услугама повјерења за електронске трансакције на унутрашњем тржишту и стављању ван снаге Директиве 1999/93/ЕЦ (Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC)², које утврђују правну снагу електронског потписа, а које су, такође, преузете и поменути прописом којим се уређује електронски потпис.

¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 106/15 и 83/19.

² Правни основ за доношење Регулative 910/2014 садржан је у Уговору о функционисању Европске уније, Наслов VII, Заједничка правила о конкуренцији, опорезивању и приближавању закона; Глава 3 Усклађивање законодавства, члан 114 (*Treaty on the Functioning of the European Union; Title VII Common Rules on Competition, Taxation and Approximation of Laws; Chapter 3 Approximation of Laws, Article 114*).

Узевши у обзир наведено, доношење предметног Нацрта допринијеће испуњавању обавеза садржаних у чл. 98 и 103. ССПЗ, које се односе на опорезивање и информационо друштво.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о пореском поступку Републике Српске ступио је на снагу 1. јануара 2012. године и до сада је измијењен или допуњен три пута. Закон уређује у потпуности поступке које води Пореска управа Републике Српске приликом регистрације, утврђивања, контроле и наплате пореских обавеза прописаних пореским законима, као поступак вршења инспекцијског надзора у виду пореских контрола. Потреба за измјеном овог закона приоритетно се појавила због стварања правног оквира за спровођење пројекта е-регистрација привредних субјеката у Републици Српској, прецизирања одредаба о поступку примјене процјене пореске основице код физичких лица. Имајући у виду да су одредбе основног текста Закона из 2011. године измијењене преко 50%, морало се, у смислу одредбе члана 59. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске, приступити изради новог Закона о пореском поступку Републике Српске. Овим законом се, дакле, у односу на закон који је сада на снази, мијењају и одређени дијелови пореског поступка у Републици Српској, односно поједностављују одређене процедуре, како за пореског обвезника, тако и за Пореску управу Републике Српске у чијој је надлежности примјена овог закона. Између осталог, у овом закону налазе се, први пут, начела пореског поступка, општа правила која су релевантна за пореске службенике и пореске обвезнике и која морају бити поштована у свакој фази вођења пореског поступка, затим прецизирање метода за утврђивање пореске основице процјеном, продужење апсолутног рока за утврђивање застарјелости права на наплату пореских обавеза, прописивање правила информативне контроле, као и прецизирање рокова за подношење измијењене пријаве. Уједно, предложеним законом поступљено је по одлукама Уставног суда Републике Српске у вези са одредбама о ускраћивању ЈИБ-а и одредбама о повезаним лицима. Поред претходно наведених измјена, овај закон је искоришћен и да се изврше одређене техничке корекције, као и промјена одређених норми ради побољшања cjелокупног пореског поступка у Републици Српској.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Члан 1. дефинише предмет уређивања овог закона и у односу на закон који је сада на снази у предмету уређивања овог закона није било измјена.

Члан 2. садржи значење појединих израза у овом закону. Тако, под појмом пореза сматра се свако принудно, неповратно давање у буџет Републике, буџете јединица локалне самоуправе и ванбуџетске фондове, што практично значи да се под појмом пореза сматра порез, допринос, таксе и накнаде. Као нови појам у односу на постојећи Закон о пореском поступку, уводи се појам споредних пореских давања, под којима се подразумевају новчане казне, трошкови поступка и камате које настају у вези са главном обавезом и које дијеле судбину главног давања, односно пореза.

Чланом 3. уређује се примарна примјена Закона о пореском поступку и сходна примјена Закона о општем управном поступку у процесном дијелу Закона.

Члан 4. регулише пореску тајну, која се третира као службена тајна о свакој информацији о пореском обвезнику коју посједује Пореска управа. У постојећем

---

³ Споразум о стабилизацији и придруживању између европских заједница и њихових држава чланица и БиХ (*Службени гласник БиХ – Међународни уговори*“, број 10/08).

закону, изузеци од пореске тајне су утврђени прилично рестриктивно, што је представљало проблем и пореским обвезницима, али и републичким органима. Овако предложени изузеци предвиђају већу доступност информацијама Пореске управе и већем броју корисника информација. Тако, сви републички органи управе, управне организације и институције које врше јавна овлашћења могу добити податке који су заштићени пореском тајном, али их исто тако морају чувати као службену тајну. Такође, омогућено је пореским обвезницима да добију заштићене податке, односно стање пореског дуга другог пореског обвезника ако за то имају правни интерес и ако су у неком правном односу са тим лицем. Појединачни подаци о пореском дугу доступни су свим медијима у Републици Српској. У односу на важећу одредбу члана 4. Закона, овим законом утврђен је изузетак у односу на објављивање збирних података који се вежу за пореског обвезника и који се добијају неким од статистичких метода, као што су просјечна плата код пореског обвезника и слични подаци.

Чл. 5, 6, 7. и 8. дефинишу се начела пореског поступка. У односу на закон који је сада на снази, начела пореског поступка представљају новину. Нормирана су четири начела пореског поступка која се сматрају најрелевантнијима, међутим, овакво прописивање никако не представља стављање изван примјене и осталих начела општег управног поступка. Тако, овим одредбама нормирано је начело законитости, начело временског важења пореских прописа, начело фактицитета и начело принудне наплате. Правна начела уопште су одређена врста општих правних норми, према којима се одређује понашање у свакој ситуацији у којој је то начело примјењиво. Тако, начело законитости које у праву иначе представља основно начело, у пореском поступку је утврђено да је Пореска управа у порескоправном односу дужна да остварује сва права и обавезе у складу са законом, а у случају када је овлашћена да дјелује на основу дискреционих овлашћења дужна је да дјелује у складу са сврхом тих овлашћења у оквиру закона, те да приликом утврђивања чињеница у пореском поступку једнаку пажњу посвећује и чињеницама у корист и на штету странке у том поступку. Начело временског важења пореског права је веома важно јер се често стварају недоумице који пропис и када примијенити посебно материјалну или процесну норму, а имајући у виду релативно честе измјене пореских прописа. Тако, одредбом члана 6. утврђено је начело временског важења пореског права и то да се пореска обавеза утврђује на основу прописа који су били на снази у вријеме њеног настанка, осим ако је у складу са уставом и законом, за поједине одредбе закона предвиђено да имају повратно дејство, а радње у пореском поступку регулисане су прописима који су на снази у вријеме када се предузимају. Ово практично значи да се норме материјалног права примјењују на правну ситуацију које су важиле у вријеме када се догодила та правна ситуација, док се норме процесног права примјењују увијек у моменту предузимања радње у поступку. Начело фактицитета је потпуна новина у нашем правном систему, а оно је потпуно примјењиво у пореском поступку. Суштински, оно значи да се пореске чињенице утврђују према њиховој економској суштини, те ако се симулираним правним послом прикрива неки други правни посао, за утврђивање пореске обавезе основу чини дисимулирани правни посао. Ово начело суштински значи да ако порески обвезник, нпр. ради избјегавања пореза закључи један уговор, а по својој суштини тај уговор има карактер неког другог и биће опорезован као да је и формално закључио тај други уговор. Посљедње начело пореског поступка нормирано у овом закону је начело принудне наплате и оно је утврђено на начин да је Пореска управа дужна у поступку принудне наплате примијенити оне мјере и средства која су примјерена у односу на порески дуг, водећи при томе рачуна о економичности и ефикасности наплате пореске обавезе.

Чл. 9. и 10. дефинишу организацију Пореске управе, руковођење Пореском управом, упућује на примјену Закона о државним службеницима и Закона о платама у републичким органима управе, уз изузетак о тежим повредама радних дужности за оне запослене у Пореској управи који одбију да изврше поједине задатке или не извршавају своје обавезе благовремено. Оваква одредба је у ствари разрада и конкретизовање одредбе о несавјесном извршавању радних дужности која је дефинисана Законом о државним службеницима у циљу посебног одређивања одговорности за специфичне случајеве у извршавању радних задатака и дужности државних службеника и запослених у Пореској управи Републике Српске.

Чланом 11. описује се надлежност Пореске управе Републике Српске, па је у односу на закон који је сада на снази додата надлежност за вршење контроле законитости и правилности примјене посебних прописа када је за то овлашћена тим прописом и вршење информативне контроле, а у оквиру пореске контроле. Оваква надлежност је дата Пореској управи у смислу сарадње републичких органа управе, а имајући у виду да неки републички органи као надлежни орган не располажу кадровским и техничким ресурсима већег обима, а Пореска управа располаже, ова надлежност представља својеврсну помоћ од Пореске управе.

Члан 12. одређује обавезу другим органима и организацијама у Републици Српској да пруже неопходну стручну помоћ Пореској управи у извршавању послова и задатака из њене надлежности.

Члан 13. дефинише међународну правну помоћ у рјешавању пореских питања, а која се базира на међународним уговорима и реципроцитету између пореских органа.

Члан 14. дефинише Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса у Републици Српској, који представља посебан административно-технички систем регистрације уплатиоца и обвезника доприноса, контроле и наплате доприноса, као и субјекте и кориснике Јединственог система. Јединствени систем је успостављен у Републици Српској 2010. године, а подразумијева олакшање привредним субјектима, уплатиоцима доприноса, регистрацију, олакшава и унапређује контролу и наплату доприноса у Републици Српској.

Чланом 15. дефинише се Јединствена евиденција о пријављеним и уплаћеним порезима као помоћна књига у којој се успоставља и води аналитичка евиденција пореских обвезника. Прописује се и јединствена картица пореског обвезника о његовим укупним уплатама и обавезама, те да се исправа из пореских евиденција, пореског књиговодства сматра јавном исправом. Пореске евиденције су веома битан аспект рада Пореске управе, представљају базу на којој се заснива комплетан порески систем. У тренутно важећем Закону, пореске евиденције и пореска картица нису биле посебно нормиране иако се воде у Пореској управи.

Чланом 16. нормира се пореско увјерење, као јавна исправа коју Пореска управа издаје на основу службених евиденција које води. Пореско увјерење се издаје на основу усменог захтјева, одмах, а најкасније у року од осам дана од дана подношења захтјева за издавање увјерења. Као и сви органи који воде службене евиденције, и Пореска управа дужна је да одмах по тражењу, пореском обвезнику омогући увид у службене евиденције, те ако то порески обвезник захтијева, изда му увјерење о стању обавеза, односно увјерење било које врсте о чињеницама о којима води службену евиденцију. Одбијање издавања увјерења без оправданог разлога представља тежу повреду радних обавеза службеника Пореске управе. Ово је један од битних начина заштите права пореских обвезника и основ за остваривање њихових права у року. Овај члан предложеног текста Закона је конзистентан са чланом 159. Закона о општем управном поступку.

Чланом 17. одређује се формирање, организација и надлежност Одбора за пореска питања, као савјетодавног координационог тијела са надлежношћу координације активности и процеса између репрезентативних представника пословне заједнице, синдиката и Владе Републике Српске о питањима од значаја за примјену пореских закона и побољшање привредног амбијента у Републици Српској. Потреба за постојањем оваквог тијела јавила се у вријеме економске кризе у Републици Српској, те је Влада Републике Српске, препознајући и уважавајући ову потребу предложила постојање Одбора за пореска питања.

Чланом 18. прописују се права и обавезе пореских обвезника. Права и обавезе пореских обвезника су у складу са правима сваке странке у општем управном поступку, а прописана су и посебна права и обавезе у вези са специфичностима пореског поступка. Тако, порески обвезници имају обавезу да се региструју, подносе пријаве, плаћају порезе, као и права на бесплатне образце, на информације, објашњења и помоћ у остваривању својих права и обавеза.

Чл. 19. и 20. дефинише се појам пореског поступка и обухват пореског поступка, односно који поступци се сматрају дијелом пореског поступка. Прописује се такође и појам пореског акта и право на правни лијек. У складу са предложеним, порески поступак је управни поступак који у првом степену води Пореска управа, и другостепени поступак у смислу овог закона, који води Министарство финансија. Порески поступак покреће се по службеној дужности или по захтјеву странке. Порески акт је дефинисан као сваки акт којим се одлучује о правима и обавезама, процесним питањима, којим се допуњује, мијења или довршава нека радња у пореском поступку.

Чланом 21. уређују се пуномоћници у пореском поступку. Ове одредбе, такође, представљају новину у односу на закон који је сад на снази. Тако, као пуномоћници у пореском поступку утврђена су сва лица која по правилу могу бити пуномоћници у управном поступку и додати још и порески савјетници којима је једна од основних улога у суштини заступање странака у пореском поступку. Имајући у виду да је у Републици Српској дјелатност пореског савјетовања тек у зачецима, ипак је било неопходно и законски утврдити једну од њихових функција.

Чланом 22. дефинише се позивање странака у пореском поступку, а ради учествовања у поступку, достављања документације, књига, извјештаја или осталих докумената потребних за спровођење пореског поступка. Пореска управа, из тог разлога, може позвати и било које друго лице ако сматра да посједује документацију или информације о конкретној пореској ствари. Одазивање на позив је обавезно и заштићено мјером привођења уз асистенцију полицијског службеника Министарства унутрашњих послова, а позив мора бити уручен лично, најмање пет дана од дана вршења одређене радње.

Чланом 23. одређује се достављање које је у складу са Законом о општем управном поступку, осим одредбе о стављању акта на огласној плочи ако се достављање није могло лично извршити. Овакав вид достављања се показао у пореским стварима неефикасан и неефективан, те је предложено да ако је порески обвезник физичко лице, односно физичко лице које обавља самосталну дјелатност, порески акти сматрају се достављеним и када се уруче пунољетном члану домаћинства, или лицу запосленом код физичког лица које обавља самосталну дјелатност. Овим чланом утврђен је и изузетак да се порески акти могу доставити електронским путем, електронском поштом, ако се порески обвезник сагласи са тим начином достављања, на адресу електронске поште пореског обвезника унесу у пријаву за регистрацију или у посљедњу пореску пријаву.

Чланом 24. прописује се доказивање, начин и доказна средства, а то су сва она доказна средства која су предвиђена у самом општем управном поступку. Предвиђено

је да службено лице које води поступак може самостално да изабере којим доказима ће се утврђивати поједина чињеница.

Чл. 25. до 28. уређује се утврђивање пореске основице процјеном. Процјеном се могу утврђивати чињенице у пореском поступку и пореска основица само ако се другим доказним средствима те чињенице не могу утврдити. Утврђивање пореске основице процјеном врши се путем двију метода, и то методом упоређивања и методом унакрсне процјене. Метода упоређивања означава процјену на бази расположиве уредне пословне документације у одређеном периоду краћем од периода опорезивања, процјеном на бази података и чињеница о промету утврђених увиђајем или контролом, упоређивањем са подацима других пореских обвезника који обављају исту или сличну дјелатност на истој или сличној локацији, под приближно једнаким условима или на основу расположиве уредне пословне документације, ако постоји а није прокњижена. Ова метода је врло корисна у ситуацијама када порески обвезник из неког разлога није формирао пословну документацију или намјерно одбија предати пословну документацију. Метода је примјењива за утврђивање основице пореза на добит и пореза на доходак од самосталне дјелатности. Методом унакрсне процјене утврђује се основица пореза на доходак физичких лица и то на начин да се утврди сва имовина физичког лица, са једне стране, и сав пријављени доходак на који је плаћен порез, са друге стране, и ако постоји разлика, односно више вриједности имовине од пријављеног дохотка та разлика се опорезује.

Чл. 29. до 41. уређује се поступак регистрације и идентификације пореских обвезника у Пореској управи. Сви порески обвезници дужни су да се региструју у Пореској управи, а све обвезнике доприноса, уплатилац доприноса дужан је да региструје у Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса. Порески обвезници, осим физичких лица, дужни су да имају Јединствени идентификациони број пореског обвезника, са којим се могу појављивати у правном промету, те приликом извршавања својих пореских обавеза. Порески обвезници, физичка лица региструју се у Пореској управи на основу Јединственог матичног броја грађана или им се додјељује Лични идентификациони број у Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса. Прописана је и обавеза других органа код којих се порески обвезници региструју, да Пореској управи доставе обавјештење о тој чињеници најкасније у року од пет дана од дана извршеног уписа, промјене, поновног уписа или било које промјене у својим регистрима која се односи на тог пореског обвезника. Чланом 32. утврђени су случајеви ускраћивања и одузимања Јединственог идентификационог броја. У односу на закон који је на снази у вези са овим нормама, разлика је у брисању дијела одредбе за коју је Уставни суд Републике Српске утврдио да није у сагласности са Уставом Републике Српске, а односи се на дио одредбе којом је било прописано да ће се ЛИБ ускратити правном лицу у оснивању ако лица повезана са оснивачем имају доспјеле а неизмирене обавезе. Чланом 33. прописане су обавезе Пореске управе Републике Српске приликом додјеле ЛИБ у поступку електронске регистрације привредних друштава. У осталом дијелу норми којима је уређена регистрација није било измјена у односу на закон који је на снази.

Чл. 42. до 50. садрже норме којима се уређује одговорност других лица за пореске обавезе пореског обвезника. У односу на одредбе закона који је на снази, нове одредбе су чл. 45. до 50, а разлог ових промјена је пресуда Уставног суда Републике Српске, којом је утврђено да дио одредаба о одговорности повезаних лица није у сагласности са Уставом Републике Српске због недостатка узрочно-последичне везе између повезаног лица и пореске обавезе пореског обвезника. Предметним члановима, а по угледу на рјешења земаља у окружењу детаљно је прописана секундарна пореска обавеза као обавеза пореског обвезника коју у тачно одређеним случајевима измирују друга лица, а

та друга лица су повезана лица, законски заступник, лице одговорно за обрачун и плаћање пореза, као и одговорно лице у правном лицу. На овај начин, одговорност за секундарне обавезе у потпуности је усклађена са правним схватањем Уставног суда Републике Српске изнесеним у пресуди.

Чл. 51, 52. и 53. дефинише се појам пореске пријаве, подношење пореске пријаве, те измјена пореске пријаве. Пореска пријава је извјештај пореског обвезника Пореској управи о оствареним приходима, извршеним расходима, добити, имовини и другим чињеницама и актима битним за утврђивање пореске обавезе. Пореска пријава подноси се на прописаном обрасцу и у року прописаном пореским законима. Пореска управа може на захтјев обвезника продужити рок за подношење пријаве из оправданих разлога. Порески обвезник може измијенити претходно поднесу пореску пријаву ради исправљања грешке или пропуста у поднесеној пријави, најкасније у року од годину дана од истека рока за подношење пријаве. Такође, утврђен је и изузетак од ове одредбе ако се прије истека рока за измјену пријаве, покрене поступак пореске контроле, претходно поднесу пореску пријаву порески обвезник може измијенити најкасније до дана пријема обавјештења о вршењу пореске контроле, односно од дана отпочињања пореске контроле ако се пореска контрола спроводи без обавјештења. Такође, порески обвезник је дужан да поднесе измијењену пореску пријаву у року од 15 дана од дана извршности одлуке када је, на основу чињеница утврђених рјешењем Пореске управе или другог органа, потребно извршити измјену претходно поднесене пријаве. Са друге стране, утврђен је и изузетак за случајеве када је нпр. пресудом суда утврђено да послодавац мора раднику исплатити плате уназад и неколико година, па је сасвим оправдано, ради остваривања права радника, омогућити подношење пријаве за те плате, док крајњи рок за подношење измијењене пријаве представља наступање застаре права на наплату предметне пореске обавезе.

Чланом 54. дефинише се доспјелост и измирење пореске обавезе. Пореска обавеза доспијева за плаћање у року прописаном пореским прописима, а измирује је порески обвезник непосредно, осим када за његову пореску обавезу одговара друго лице у складу са законом. Нпр. измирење обавеза правног лица које је престало у стечајном поступку, поступку ликвидације, одговорност повезаних лица у смислу Закона о привредним друштвима, одговорност јемца и сл.

Чл. 55. и 56. уређује се утврђивање пореске обавезе, а то је у моменту евидентирања пријављене обавезе Пореској управи или доношењем рјешења за плаћање којим се утврђује пореска обавеза оних пореских обвезника који нису обавезу пријавили или су је погрешно пријавили. Овакво рјешење је у потпуности конзистентно са основним принципом опорезивања, а то је самопријављивање. Рјешењем за плаћање обавеза оставља се рок од 30 дана за добровољно плаћање обавеза, у супротном, покрене се поступак принудне наплате. Са друге стране, пријављене пореске обавезе се сматрају утврђеним евидентирањем пореских обавеза исказаних у пореској пријави у евиденцијама Пореске управе Републике Српске.

Чланом 57. прописује се престанак пореске обавезе, а то је измирење, плаћање или неко друго давање, наплатом пореза у смислу принудне или редовне наплате од Пореске управе, затим застарјелосту права на утврђивање и наплату пореза или на други начин који је предвиђен законом.

Чл. 58. до 63. уређује се плаћање пореских обавеза. Редовна наплата пореских обавеза је плаћање обавеза у законском року, или у року утврђеном рјешењем за плаћање. Принудна наплата се предузима протеком рока из рјешења за плаћање обавеза, или по наступању извршности пореске пријаве. Измирење пореских обавеза извршава се уплатом износа на прописане рачуне јавних прихода. Изузетно, пореске обавезе могу се измирити куповином таксених маркица, конверзијом пореског дуга у

акције привредних друштава такође, ако је прописано посебним законом, преносом одузете имовине на Републику Српску у случајевима када се одузета имовине не може продати, као и на други прописан начин. Овај начин подразумијева измирење пореских обавеза посредством обвезница Републике Српске.

Порески обвезник, приликом уплате, одређује коју врсту пореске обавезе плаћа, без назначења периода за који се плаћа обавеза, а распоред уплаћеног износа врши се тако што се прво измирује износ пореза према року доспијећа, па камата на порез. У поступку принудне наплате редослијед је сљедећи: трошкови поступка, износ доприноса, износ главног дуга и износ камате. Овакво регулисање плаћања и распореда је у интересу пореских обвезника, прије свега јер ће износ камате бити мањи него кад би се прво плаћала каснија обавеза или кад би обвезници самостално одлучивали о периоду плаћања обавезе. Износ доприноса има приоритет у наплати и на овај начин ће порески обвезници, односно обвезници доприноса, брже остварити права из социјалног осигурања.

Такође овим члановима регулисано је привремено обезбјеђење наплате пореских обавеза прије доспјелости, а њено постојање је учињено вјероватним. Ако је то случај, Пореска управа закључком изриче мјеру обезбјеђења забране располагања покретним или непокретним стварима, новчаним средствима, а извршава се уписом у одговарајући регистар покретне имовине, забиљежбом у регистру непокретности или блокадом рачуна код банке. Према својој садржини ове одредбе су једнаке одредбама закона који је на снази.

Чланом 64. уређена је опомена за пријављивање и плаћање пореске обавезе која се упућује од Пореске управе пореским обвезницима, примарно телефонским и електронским путема, а може и писменим путем. Основни циљ ове одредбе је примарно добровољно измирење пореских обавеза.

Чл. 65. и 66. регулисана је пореска камата. Одредбе о пореској камати нису мијењане у односу на закон који је сад на снази.

Чл. 67. до 81. и одредбама садржаним у овом поглављу уређује се поступак принудне наплате пореских обавеза. Принудна наплата покреће се по службеној дужности, доношењем рјешења о принудној наплати, након истека рока за плаћање пријављених пореских обавеза или рока за плаћање из извршног рјешења о утврђивању пореских обавеза.

У односу на закон који је сада на снази, одредбе о принудној наплати пореских обавеза измијењене су само у дијелу садржине рјешења о принудној наплати ради прецизирања да се рјешењем о принудној наплати предузимају све мјере и средства принудне наплате која су могућа код конкретног пореског дужника, међутим, водећи рачуна о економичности и ефикасности поступка и редослиједу предузимања мјера принудне наплате. Такође, утврђен је и минимални трошак принудне наплате у паушалном износу. У односу на остале одредбе, није било измјена у односу на закон који је сад на снази.

Члан 82. односи се на проглашење несолвентности пореског обвезника у случају када се у поступку принудне наплате утврди да порески обвезник нема имовину из које се дуг може намирити. Несолвентност се констатује рјешењем Пореске управе привремено, те у случају да обвезник накнадно постане солвентан, рјешење се укида и наставља се принудна наплата.

Чл. 83. до 87. регулише застаријевање утврђивања, као и наплате пореских обавеза, застаријевање поврата преплате, апсолутну застару принудне наплате пореских обавеза. Утврђивање пореске обавезе застаријева у року од пет година од дана доспијећа пореске обавезе, као и у вежећем Закону, док је новина да је утврђен само апсолутни рок застаријевања наплате пореских обавеза и то у дужем трајању него у

Закону који је сада на снази. Наиме, према нормама важећег прописа, релативни рок наплате био је три године без прекида, а апсолутни – шест година. Имајући у виду да су у већини поступака апсолутни рокови установљени у десетогодишњем трајању, и у овом закону је рок постављен у том трајању.

Чл. 88, 89. и 90. регулишу се случајеви када дође до преплате пореских обавеза, порески одбици и поврати. Предложено рјешење се не разликује, осим у формулацији од досадашњег рјешења, а то је да се ако постоји преплата пореских обавеза, аутоматски намирује неизмирена пореска обавеза ако постоји, а у супротном, порески обвезник подноси захтјев да ли жели поврат или да се преплата искористи за будуће обавезе.

Чл. 91. до 107. регулисан је инспекцијски надзор, односно пореска контрола, као и права и обавезе овлашћених службених лица у Пореској управи, односно инспектора. У односу на Закон који је сад на снази, предложеним рјешењем предвиђена је и информативна контрола која представља, такође, дјелимичну контролу која не резултује доношењем рјешења и утврђивањем обавеза. Информативна контрола је контрола коју службена лица Пореске управе предузимају на захтјев неког органа, нпр. тужилаштва и акт који доноси службено лице је записник о тој контроли. Ова контрола може се спроводити и без захтјева заинтересованог органа, као у случају контроле приређивача игара на срећу која се базира на провјери основних аспеката приређивања игара на срећу и достављања записника о тој контроли Републичкој управи за игре на срећу ради вршења инспекцијског надзора. У осталом дијелу, одредбе о пореским контролама су неизмијењене у односу на одредбе из Закона који је сада на снази.

Чл. 108. до 111. регулише се поступак по правном лијеку. У односу на норме Закона који је сада на снази, додате су одређене одредбе које прецизирају права и обавезе органа и странке у другостепеном поступку, као и трошкове другостепеног поступка.

Чл. 112. и 113. прописано је да надзор над примјеном Закона о пореском поступку врши Министарство финансија, чија надлежност је у складу са Законом о републичкој управи. Пореска управа Републике Српске врши инспекцијски надзор и извршава овај закон. Инспекцијски надзор регистрације обвезника доприноса у Јединственом систему, поред Пореске управе врши и Републичка управа за инспекцијске послове.

Чл. 114, 115. и 116. прописује се изрицање мјере привремене забране обављања дјелатности због неподношења пријаве за регистрацију обвезника доприноса у Јединствени систем, до отклањања неправилности, а најмање у трајању од 15 дана, с тим да ако у року од 72 сата достави инспектору доказ о уплати новчане казне, мјера се неће извршити. У случају када се утврди да је уплатилац доприноса у року од једне године од учињеног прекршаја, понови исти прекршај, изриче се мјере привремене забране обављања дјелатности до отклањања неправилности, а најмање у трајању од 30 дана. Против рјешења којим се изриче мјера забране обављања дјелатности, рок за жалбу је осам дана од дана достављања писменог отправка рјешења, а по жалби рјешава Одбор за рјешавање жалби у поступцима забране обављања дјелатности, у складу са законом којим се уређује рад инспекција у Републици Српској и овим законом.

Чл. 117. до 123. прописују се порески прекршаји на основу овог закона. Прекршајни поступак води се у складу са Законом о прекршајима, што практично значи да Пореска управа издаје налог за учињени прекршај. Прекршајне казне се крећу у оквиру казни прописаних Законом о прекршајима, и одређене су реално, оптимално и са прилично ниском висином новчане казне. Потребно је напоменути да је одредбама Закона о прекршајима, чланом 148. став 4. прописано за сва службена лица која имају право изрицати новчане казне за прекршаје (инспекторе) да могу изрећи искључиво

минималну прописану казну, док одмјеравање казне у прописаном распону може вршити само Суд. Такође, одредбом члана 149. став 3. Закона о прекршајима прописано је да ако починилац прекршаја плати 50% изречене новчану казну у року од осам дана од дана изрицања казне, ослобађа се 50% казне.

Чл. 124. и 125. садрже прелазне одредбе којима се одређује да ће се сви поступци ако је донесено рјешење за плаћање завршити по закону према којем су започети, а након ступања на снагу овог закона,

Чланом 126. прописује се пријава за евиденцију укупне имовине у сврху утврђивања пореске основице процјеном и утврђује се обавеза физичким лицима подношења пријаве за евиденцију укупне имовине ради утврђивања пореске основице процјеном, ако је вриједност те имовине већа од 500.000 КМ. Рок за подношење пријаве је десет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. Унакрсна процјена примијениће се на разлику између вриједности имовине утврђене у пореској контроли и процијењене, односно пријављене вриједности имовине. У супротном, ако порески обвезник не поднесе пријаву за евиденцију имовине, унакрсна процјена примијениће се на његову цјелокупну имовину.

Чланом 127. прописују се рокови за доношење подзаконских аката који су предвиђени овим законом, те да ће се подзаконски акти донесени на основу закона који престаје да важи примјењивати до доношења нових, ако нису супротни овом закону.

Чланом 128. прописано је да су инспектори Пореске управе дужни да прибаве сертификат у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Чл. 129. и 130. регулише се престанак важења ранијег закона и ступање на снагу овог закона, а предвиђено је да закон ступи на снагу 1. јануара 2020. године, те да ће се објавити у „Службеном гласнику Републике Српске“. Разлог оваквог одређивања, односно ступања на снагу Закона на почетку године, предлагач налази у чињеници да се ради о системском закону чија примјена треба бити од почетка фискалне године, јер би се у супротном десио низ компликација у вези са пореским евиденцијама, поступцима и обавезама.

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Увидом у спроведени процес методологије кратке процјене утицаја прописа на Нацрт закона о пореском поступку Републике Српске, Министарство привреде и предузетништва, у Мишљењу број: 18.01-020-3739/19 од 6. новембра 2019. године, констатује да је:

- Нацрт планиран Програмом рада Владе Републике Српске и Програмом рада Народне скупштине Републике Српске за 2019. годину.
- Обрађивач правилно анализирао постојеће стање и дефинисао проблем у Обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а у припреми и изради Нацрта, те је исти саставни дио „Разлога за доношење закона“.
- Обрађивач правилно дефинисао циљеве који се желе постићи доношењем закона.

У вези са процесом консултација, обрађивач је навео да је Нацрт урађен у сарадњи с Пореском управом Републике Српске и да је објављен на интернет страници Министарства финансија и Привредне коморе Републике Српске.

Приликом утврђивања опција за рјешење проблема, обрађивач је навео да се проблем може ријешити једино доношењем новог закона.

У вези са утицајем на пословно окружење, обрађивач је навео да предложени закон може позитивно утицати на поштивање закона од стране свих привредних субјеката, те омогућити једнообразно понашање на тржишту и смањење сиве економије због стварања могућности за електронску регистрацију пословних субјеката и електронско подношење пореских пријава. Осим тога, побољшање цијелокупног пореског поступка у Републици Српској, кроз поједностављење одређених процедура како за пореског обвезника, тако и за Пореску управу Републике Српске, очекује се да да позитивне резултате. Нацртом су прописана правила релевантна за пореске обвезнике, продужење апсолутног рока за утврђивање застарјелости права на наплату пореских обавеза, правила информативне контроле, те прецизирани рокови за подношење измијењене пријаве.

Што се тиче утицаја на јавни буџет, обрађивач је навео да примјеном овог закона неће доћи до додатног издвајања средстава из јавних буџета.

У вези са социјалним утицајима, обрађивач је навео да Нацрт неће имати социјалних утицаја.

У вези са утицајем на животну средину, обрађивач је навео да Нацрт неће утицати на ову област.

Када је у питању спровођење прописа, обрађивач је навео да надзор над примјеном одредаба овог закона врши Министарство финансија, а Пореска управа Републике Српске врши инспекцијски надзор.

Нацртом закона о пореском поступку Републике Српске прописана је нова формалност – пријава за евиденцију укупне имовине, која ће служити за спровођење унакрсне процјене пореске основице.

Министарство привреде и предузетништва утврдило је да је обрађивач, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступио у складу са методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VIII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

Прије приступања изради овог закона, као и у току његове израде, обављане су консултације са Пореском управом Републике Српске, која је надлежна за спровођење овог поступка, чије су сугестије уграђене у текст Нацрта овог закона. Такође, у складу са Смјерницама за поступање републичких органа управе о учешћу јавности консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), текст Нацрта закона је објављен на интернет страницама Министарства финансија и Привредне коморе, да би био доступан широј јавности ради давања евентуалних примједба и коментара.

IX ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна издвајања средстава из буџета Републике Српске, буџета јединица локалне самоуправе, нити ванбуџетских фондова.